

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 31

Penktadienis, Rugpjūčio (August) 28, 1959, Toronto, Ontario

M E T A I XXVIII

Grupė Kanados jaunimo delegacijos, kuri dalyvavo jaunimo tarptautiniame festivalyje Vienoje. Viso iš Kana-

dos buvo 55 jaunuoliai. Iš viso pasaulio buvo suvažiuavę virš 15,000. JAV, Vakarų Vokietijos ir Austrijos reak-

cionieriai bandė drumsti festivalą, bet jie turėjo labai menkas pasekmes.

Premjero Svyravimas Kaltas už tai, Kad Chruščiovas Nesilankys Kanadoj

OTTAWA. — Kanadiečių spėliojimus, kodėl premjeras Diefenbaker nepasinaudoja proga ir nekviečia Chruščiovo užsukti ir Kanadon, išskleidė vyriausybės pranešimas, kad Chruščiovas, dėl anksčiau padarytų išpareigojimų, negali latsilankyti Kanadoj, bet šis pranešimas

to li gražu neišteisino vyriausybės, o ypatingai premjero.

Visuomenė mano, kad premjero svyravimas, atidėliojimas ir pats būdasėjimo prie šio reikalo yra atsakomingi už tai, kad Chruščiovas nesilankys Kanadoje. Premjeras ilgai laukęs, o ant galo jis tik per Kanados ambasadorių Maskvoje atsi-klausęs, ar Chruščiovas nesutiktų užsukti į Kanadą. Aišku, toks užvilktinas ir toks dvejojantis "kvietimas" tik tokio atsakymo ir užsitaravo.

Globe and Mail, Toronte išėinąs konservatyviškas laikraštis, mano, kad Chruščiovas savo atsakyme korespondentams buvo aiškiai pasakęs, jog jis norėtų atsilankyti Kanadoj, jeigu būtų kviečiamas. Tas pats laikraštis sako, kad toks Kanados premjero atsinešimas pakentis Kanados prestižui.

Laikraštis sako, kad Kanados sąjungininkai prieš išvados, kad Kanada nežino savo reikalų, nežino, ką ji darys rytoj.

"Didžiausia žala mūsų reputacijai bus tarp nenusių stačiusių šalių", sako laikraštis. "Tokiu, kaip Indija. Mūsų svyravimas rimtai su-

mažins jų pasitikėjimą mumis, ir jie dar iš arčiau pasisiūrės į mūsų nepriklausomybę". Tos šalys nebežiūrsiančios į Kanadą kaip į savo spoksmeną ir interpretatorių, kadangi mes nesame tinkamai nusistatę.

Didelė didžiama Kanados žmonių turėjo viltį, kad Diefenbakeris pasikvies Chruščiovą ir pasikalbės su juo kaip kaimynas su kaimynu ir tokiu būdu suvaidins Kanadai pritinkamą rolę tarptautiniuose reikaluose, bet išėjo kaip tik priešingai.

TSRS Vėliavos Klausimas Sostinėje

WASHINGTON. — Visame "civilizuotame pasaulyje" yra priimtas paprotys, svečiuojantis užsienio valstybės aukštam pareigūnui, iškabinti tos šalies vėliavą.

Washington atvyksta TSRS premjeras Chruščiovas. Kaip bus su tarybine vėliava?

Kadangi Washington vėliavų prekybininkai neturi ganėtinai kiekio tarybinių vėliavų ant rankų, valstybės

Sako Sukilėlių Jėgos Supa Laosos Sostinę

VIENTIANE, Laosa. — Taip vadinamų Pathet Lao sukilėlių jėgos supančios Laosos sostinę Vientiane iš kelių pusių. Vyriausybė puolanti į paniką. Jos jėgos bijančios priešintis sukilėlių jėgoms.

Sukilėliai, kurie esą simpatiški komunistams, pasiekę vietoves tik 50 mylių nuo sostinės. Karališkosios jėgos jau pasitraukusios iš tenai.

Karaliaus vyriausybė vis skelbė, kad sukilėlius remia šiaurinis Vietnamas, bet matyti pati vyriausybė mažai tam tiki. Išrodo, kad sukilimas yra plačiai apimęs, vyriausybė nesijaučia saugi visur, visoj šalyj.

Sukilimas Laosoj prasidėjo, kuomet liaudies išsilavinimo jėgos susekė vyriausybės apgavystę ir dalis jų spėjo pabėgti iš spastų. Tos jėgos pagal sutartį turėjo į-

sijungti į karališkąją armiją, bet dar neįvykdžius to įsijungimo iškilo viršun karališkosios vyriausybės apgavystės.

Laosa yra viena iš kelių Indokinijos valstybių. Iš vienos pusės, ji rubežiuojasi su šiaurės Vietnamu, kurio žmonės išsikovojo laisvę Ho Chi Mino vadovybėje.

Idomu pažymėti, kad Pathet Lao vadu buvo vienas iš princų. Ar jis ir dabar yra su tais sukilėliais, sunku pasakyti. Veikiausiai jis yra suimtas ar kaip kitaip izoliuotas.

Karališkoji vyriausybė, lauzydama savo sutartį, pradėjo ieškoti francūzų ir amerikiečių paramos ir talikos. Ji nori įvelti Jungtines Tautas. Kaip Indonezijoje, taip ir čia veikia Čiang Kaišeko agentai. Jų tikslas sukurti bazę prieš Vietnamą ir pačią Kiniją.

Liaudis, iš kitos pusės, nori laisvės ir taikos. Jai ir taip nusibodo. Francūzų karas prieš Indokinijos laisvės jėgas, trukęs daug metų, prikamavo žmones užtektinai.

Futbolo Mėgėjai Sukėlė Riaušes

TORONTO. — Čia Fred Hamilton parke buvo futbolo žaidynės tarp vengrų ir italų komandų. Žiūrėtojų buvo 7,000. Žaidynes laimėjo italai, kuomet vengrai buvo nubausti už spardymą, 2-1.

Matyti nepatenkinti teisėjų sprendimu, žiūrovai pradėjo veržtis į persirengimo vietą. Policijai pastojus kelia, prasidėjo muštynės. Vėliau buvo pašaukta dar 60 policijos. Muštynių pasėkos tokios: 5 policininkai apkuliti ir vienas berniokas sužeistas. Keli žiūrovai taipgi nukentėjo.

Žiūrovai slėpdamiesi nuo policijos, puolėsi į apylinkėje esančius namus. Savininkams atsisakius įsileisti, jie griebėsi grumojimų ir net kumščiu, kitų namų langus beį duris apdaužė.

Būsimi Bandymai Sudaro Pavojų

WASHINGTON. — Bendras kongresinis komitetas atominės energijos reikalams paskelbė savo atradimus.

Komitetas sako, kad buvusiu bandymų radiacija dar nesudaro pavojaus žmonijos sveikatai, bet jeigu bandymai bus tęsiami ir ateityje, tai ta radiacija pasieks pavojingą tašką.

Komitetas, tačiau, mažą duomenų paduoda apie buvusius bandymus. Jis nepaaiškina, kaip koncentruojasi maiste strontijus 90, kuriose vietose daugiausia nupuola radioaktyvių dulkių ir t.t.

Kaip ten bebūtų su praeitimi, bet jo raportas aiškiai pasako, kad tolimesni bandymai sudarytų pavojų. Kitaip sakant, reikia sulaukyti bandymus visam laikui.

Policija Bažnyčioj Su Automatais

PORT AU PRINCE, Haiti. — Aną dieną Haiti policija, ginkluota šautuvais, automatais ir lazdomis, įsiveržė į bažnyčią ir suėmė virš 40 maldininkų, kurių bažnyčioje buvo arti 1,000.

Maldininkai buvę susirinkę protestui prieš išvaramą iš Haiti dviejų Francijos dvasiškių.

Haiti vyskupai protestuoja prieš tokį apsiėjimą su dvasiškais.

Haiti diktatorius prezidentas Duvalier ir katalikų bažnyčia pykstasi dėl to, kad prez. Duvalier šnairuoja į katalikų dvasiškių už tai, kad jos tarpe daug francūzų. Trys iš keturių vyskupų esą francūzai.

Iš Kanados Gyvenimo

Toronto Daily Star vesti balsavimai rodo, kad 56 procentai kanadiečių, stovi už tai, kad Kanados vyriausybė pakviestų N. Chruščiovą atsilankyti Kanadoje, kada jo vizitas užsibaigs Jungtinėse Valstijose.

Jei išskirti Kvebeko provinciją, tai net 64 procentai kanadiečių už pakvietimą, o tikrai 16 procentų prieš. Kvebeko provincijoj matyti katalikų dvasiškijos įtaka.

Bet matyti, kad sugyvenimo oponentai daro didelį spaudimą į vyriausybę, kad ji nekviestų Chruščiovo.

Klausimas lieka, kurios pusės vyriausybė paklausys, daugumos ar mažumos. Taiskingoji didžiūma, turėtų netylėti ir pareikšti savo pageidavimą. Kodėl gi atžareiviai visada turi laimėti tik dėl to, kad jie yra didelė aktyvūs.

27,000 medžio pramonės darbininkų Britų Kolumbijoj tebera streiko lauke. Samdytojai dar vis nenori daryti darbininkams nuolaidų. Kaip ilgai jie išsilauks, tai, žinoma, visai kitas klausimas.

Darbininkai, kaip matyti, laikosi labai solidariai. Jiem pritaria visi Kanados darbininkai.

Kanados darbininkų, dirbančių pramonėj ir ant farmų, skaičius pasiekė 6,206,000. Bet bedarbių armija tebera didelė. Liepos mėnesį buvo darbo ieškančių dar 228,000.

Kadangi vasara eina prie pabaigos, tai abejotina, kad bedarbių skaičius gali sumažėti toliau. Priešingai, neužilgo galima tikėtis didėjimo, kadangi daugelis vasarinių darbų baigsis.

Dėl to, kad Montreale smarkiai padidėjo susirgimai vaikų paralyžium, vadinamam polio, kyla reikalavimai po visą Kanadą, kad būtų duodami veltui čiepai visiems, kaip vaikams, taip ir suaugusiems.

Dr. A. R. J. Boyd, Toronto sveikatos reikalų direktorius, sako, kad nėra reikalo čiepyti nuo polio visus žmones. Polio liga vyriausiai yra vaikų liga, nors suserga ir suaugusieji.

Jo manymu, reikia čiepyti tik iki 40 metų amžiaus. Po 40 metų amžiaus retas kuris gali susirgti. O jeigu vaikai bus gerai apsaugoti, tai ir suaugusiems pavojus sumažės.

Kanadoje atsinaujina nepasitenkinimas dėl Čikagos miesto užsimojimo panaudoti daugiau vandens iš Michigano ežero. Ekspertai teigia,

kad tas duos Ontarijai didesnius nuostolius.

Jeigu Čikaga ims daugiau vandens, kaip yra užsimojus, nuolatos, tai Ontarijos hidroelektrinės turės nuostolių virš \$500,000 kiekvienai metai.

Kanados premjeras Diefenbakeris sako, kad jis protestuoja prieš Čikagos užsimojimą ir protestuos, kol jis gyvas bus.

Torontas su milijonu ir keeliais šimtais tūkstančių gyventojų neturi kur maudytis. Visos maudynės prie Toronto miesto Ontarijos ežere yra užterštos. Upeliai, kurie teka per Torontą, taipgi užteršti.

Pažymėtina tas, kad daug kas iš padėti žinančių žmonių tvirtina, kad Torontas jau niekad neturės savo maudynių Ontarijos ežere. Jos bus užterštos kas vasarą. Esą reikalinga rimtų pastangų maudynių apsaugojimui. Tą padaryti galinti tik tai provincialė vyriausybė.

Kanadietis

Saugokitės Apgaudinėtųjų

Aną dieną New Yorke džiūrė sprendė bylą, kuri užsitarnauja domės ir Kanadoje. Toj byloj figuruoja žmonės kurie savo gudrumu apgaulinėjo tūkstančius žmonių.

Tūlas David Ratke ir du jo draugai pardavinėjo žmonėms produktus, kurie neturėjo tų ypatybių, kurias pardavinėtojai skelbė. Jie pardavinėjo vakšą, kuriuo išvaksavus grindis vieną sykį jau neberekėjo vaksuoti visą gyvenimą. Tokį pat vakšą jie pardavinėjo ir dėl automobilių. Jie pardavinėjo trąšas, kurios turėjo padaryti žolę žalią amžinai.

Jie garsino mažus radio imtuvus, kurie taipgi yra "amžini". Jie veikia be elektros, be baterijų. Jie siūlė kokią tai sunką, kurios įpylus automobilias baterėja (akumuliatorius) pasidarys amžinas. Jie siūlė net mostis, kuriomis ištepūs veidą galima pasidaryti jaunu.

Ištirus visa tai pasirodė, kad niekas daugiau, kaip apgavystė. Tai buvo paprasti produktai, kaip "epsom salt", "cold cream" ir t. t. Dėl baterėjos "jamžinimo", jie parduodavo ne ką kita, kaip "epsom salt".

"Livigen", kuris buvo garsinamas kaip švedų išradėjo produktas dėl atjaunėjimo, buvo paprasta šalta mostis, "cold cream".

Pasišaukus tą išradėją, Max Laserovą, paaiškėjo,

Gordon Sinclair, radio ir spaudos bendradarbis. Ant televizijos ji galima matyti "Front Page Challenge" programoje.

kad jis dangstosi chemijos daktaro laipsniu, kurį jis gavo 1927 metais Liberty kolegijoj, Kreutserge, Latvijoje. Bet tokio miesto Latvijoje nėra, ir tokios kolegijos visai nėra. Diploma buvo parašyta angliškai ir mašinėle, kurių dar nebuvo gaminama iki 1934 metų. Tuoj po to, kai "daktaras" Laserovas buvo apklausinėtas, jis kažkur dingo.

Tokių "produktų" garsinimai buvo skleidžiami ir Kanadoje.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

S. Zostautas, Beaver Service Shell gasolino stoties savininkas, iš Orillia, Ont., lankėsi LB raštinėje, apsimokėjo už savo biznio skelbimą ir paaukėjo LB paramai \$10.00.

J. Grigaliūnas, Toronto, atnaujino LB prenumeratą savo giminėms Lietuvon.

K. Stankūnas, Toronto, atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė \$2.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė nuo išvykstančių Tarybų Lietuvon apsigyventi K. Blynų šeimos mokėstį už atnaujintą prenumeratą sekantiems dviem metams ir \$31.00 aukų.

S. Butt Newsdealer, 132 E. Hastings St., Vancouver, B. C., prisiuntė už jų pardavinėjamą LB \$4.65.

R. Niaura, Islington, Mass., prisiuntė naują prenumeratą užrašytą Lietuvon draugės C. Brisger.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustosius naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintieji naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

ZEMES SAUJA. Vladas Mozūriūnas. Poezija. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 344.

PRO AMŽIŲ BĖGI. Vyt. Sirijos Gira. Poezija. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 345.

GYVENIMO SŪKURIAI. Jonas Vilkelis-Bijūnas. Rinktiniai eilėraščiai. Knyga 126 puslapių. Knygyne Nr. 346.

NAMELIAI MANO BRANGŪS. Teofilis Tilvytis. Eilėraščiai. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 347.

DICIUS. Teofilis Tilvytis. Poemos. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 348.

SONETAI APIE LAIMĘ. T. Tilvytis. Poezija. Knyga 36 puslapių. Knygyne Nr. 349.

SU ŽILVIO DŪDELE. Kostas Kubilinskas. Eilėraščiai taikyti jaunamečiams. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 350.

DRAUGYSTĖS DAINA. Eug. Matuzevičius. Eilėraščiai. Knyga 124 puslapių. Knygyne Nr. 351.

PETYS Į PETĮ. Br. Mackevičius. Eilėraščiai. Knyga 104 puslapių. Knygyne Nr. 352.

VARPOS IŠ LAUKŲ. Vl. Mazūriūnas. Eilėraščiai. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 353.

ŽYDI EGLIŲ VIRŠŪNĖS. Vytautas Rudokas. Eilėraščiai. Knyga 64 puslapių. Knygyne Nr. 354.

PERNYKSTIS SNIEGAS. A. Jonynas ir K. Kubilinskas. Satyra ir Humoras. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 355.

SVETIMOJ PADANGĖJ. Įvairių autorių. Amerikos Lietuvių Poezijos Antologija. Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 356.

KOVOTI, DEGTI, NENURIMTI. Ant. Venclova. Poezija. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 357.

ATGIMIMAS. J. Paleckis. Poezija. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 358.

IŠ ANTIKINĖS POEZIJOS. Įvairių autorių. Vertė A. Chruginas. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 359.

LAKSTINGALA NEGALI NECIULBETI. Salomėja Nėris. Poezija. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 360.

PAVASARĖJANČIAIS RIMAIŠ. Ant. Jonynas ir Juoz. Meevičius. Lyrinės apybraižos ir reportažai. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 361.

PAVASARIO BALSAS. Maironis. Poezija. Knyga 180 puslapių. Knygyne Nr. 362.

LEISKIT Į TEVYNĘ. Linas Valbasys. Eilėraščiai. Knyga 76 puslapių. Knygyne Nr. 363.

ANTANAS STRAZDAS, RAŠTAI. Eilėraščiai. Knyga 148 puslapių. Knygyne Nr. 364.

IV GU, ILGU MAN ANT SVIETO. Antanas Vienažindys. Autoriaus biografija ir eilėraščiai. Knyga 134 puslapių. Knygyne Nr. 365.

ŽMONĖS BALTAIS CHALATAIS. V. Sirijos Gira. Apsakymai. Knyga 108 puslapių. Knygyne Nr. 366.

EILĖRAŠČIAI. L. Gira. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 367.

DAINA APIE MARYTĘ MELNIKAITĘ. V. Valsiūniene. Knygutė 28 puslapių. Knygyne Nr. 368.

EILĖRAŠČIAI. T. Tilvytis. Knyga 92 puslapių. Knygyne Nr. 369.

HEINRICHAS HEINĖ. Lyrika ir satyra. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 370.

VAINIKAS TARYBŲ LIETUVAI. Vyt. Montvila. Eilėraščiai. Knygutė 64 puslapių. Knygyne Nr. 371.

TARYBŲ LIETUVOJ

Kolūkinės Valstietijos Laimėjimai Lietuvoje

Lietuvos žemės ūkis dabar duoda žymiai daugiau pieno ir mėsos, negu 1938-1939 metais, t.y. iki įvedus respublikoje Tarybų valdžią. Nors pats žemės ūkis dabar suvartoja žymiai daugiau pieno, mėsos ir kitų produktų, jų pardavimas miesto gyventojams sparčiai didėja. Valstybė 1958 metais supirkė pieno beveik 50 tūkstančių tonų daugiau, negu pieno kooperacijos sąjunga "Pienocentras" 1938-1939 metais. Pėreities metais buvo supirkta daugiau kaip 700 tūkstančiai kiaulių, o prieš karą akcinė bendrovė "Maistas" per metus niekad neperdirdavo daugiau kaip 600 tūkstančių kiaulių.

Šiame septynmetyje respublikos žemės ūkis bus specializuojamas veislinės pienuos gyvulininkystės ir mėsinės bei bekoninės kiaulininkystės srityje, kartu auginant bulves, daržoves, cukrinius runkelius ir linus. Bus toliau vystomas ir javų ūkis.

Lietuvos žemės ūkio darbo žmonės įsipareigojo įvykdyti septynmetį maždaug per penkerius metus.

Per septynerius metus respublikoje bus nusausinta apie milijoną hektarų pelkėtų žemių, bus pasodinta daug hektarų miškų. Vienkiemiu vietoje atsiras šimtai naujų gerai sutvarkytų kolūkinis gyvenviečių.

Modelių Namuose

Vilniaus Modelių namuose pradėjo veikti demonstravimo salė. Čia kas ketvirtadienis bus demonstruojami nauji vasarinių moteriškų, vyriškų ir vaikiškų drabužių modeliai. Eiliniam ketvirtadieniui Modelių namų kolektyvas paruošė 50 naujų suknelių, vasarinių paltų ir turistinių kostiumų modelių.

Ką gi naujo siūlo Modelių namų darbuotojai šiame sezone? Konstruktorė - modeliuotoja V. Gruzdeva pasakoja:

— Šiame sezone populiariausios bus suknelės iš standaus medvilninio audinio, velveto arba vilnos, taip pat vakarinės suknelės pasiūtos iš lengvo marginto arba lygiai nudažyto šilko.

Madingos bus taip pat suknelės su giliais įvairių formų iškirpimais — apvaliais, tiesiais arba smailiakampiais, suknelės, pasiūtos iš šifono.

Milijonai Dėžučių Vaisių Konservų

Braškių, aviečių, vyšnių ir obuolių uogienę, dešimčių rūšių kompotus ir daržovių konservus gamins šiame sezone Vilniaus konservų fabrikas. Skirtingai nuo ankstesnių metų, įmonėje žymiai pakils gamybos procesų mechanizavimo lygis: daržovių ceche įtaisytos trys naujos automatizuotos linijos, kurioms reikalingus įrengimus pristatė Tarybų Sąjungos ir VDR gamyklos. Paleidus šias linijas į darbą, bus galima ceche papildomai pagaminti dar 5-6 milijonus dėžučių konservų per metus.

Fabrike užbaigti statybos darbai, susiję su vaisių cecho rekonstravimu. Jo našumas padidės pusantro karto.

Mašinų Gamyba

Mašinų gamyba — viena jauniausių respublikos pramonės šakų. Senojoje Lietuvoje buvo gaminami tik nesudėtingi vietinės reikšmės įrenginiai. Tarybų valdžios metais mašinų gamyba ėmė smarkiai augti. Lietuvos mašinų gamybos įmonių produkcija dabar siunčiama ne tik į įvairius Tarybų Sąjungos ekonominius rajonus, o ir į daugelį užsienio šalių. Į užsienį eksportuojami tokie dirbiniai, kaip frezavimo staklės, garo turbinos, dažymo aparatai ir kt.

Per septynmetį numatyta padidinti mašinų gamybos produkcijos išleidimą 2-3 kartus. Tai bus pasiekta, statant naujas ir rekonstruojant esamas įmones. Pavyzdžiui, Petrašiūnuose pradėta statyti nauja galinga pieno gamykla. Kapsuke numatyta pastatyti maisto pramonės įrengimų gamyklą. Panevėžio žemės ūkio mašinų remonto fabrikas rekonstruojamas į autokompresorių gamyklą, kuri jau davė savo pirmąją produkciją. Šiais metais joje numatyta pagaminti 12,500 autokompresorių. Kapsuke buvusios tarprajoninės kapitalinio remonto dirbtuvės vietoje įrengiama autonormalių gamykla. Trečiame šių metų ketvirtyje pirmąją savo produkciją duos nauja šiaulių precizinių staklių gamykla.

Septynmečio metais dauguma įmonių pradės gaminti naujų rūšių produkciją. Jau šiais metais "Zalgirio" staklių gamykla pradės serijomis gaminti penkių naujų tipų takles. Bandoma keliasdešimt naujų pavyzdžių. Dažymo aparatų gamykla numatyta gaminti kompresorius eks-

K. Poželos vardo kolūkių žemdirbiai Kretingos rajone ruošia silosą. Lengva dirbti, kuomet yra tinkama mašina. Mašinos lengvina darbą ir žemės ūkyje.

Tarybų Lietuvos Paviljonas

Birželio 16 dieną Maskvoje buvo atidaryta TSRS liaudies ūkio laimėjimų paroda. Gausūs parodos eksponatai ryškiai liudija apie tuos laimėjimus, kuriuos pasiekė tarybinė liaudis, vystydama pramonę, transportą, žemės ūkį, mokslą ir kultūrą, jie pasakoja apie puikias artimiausios ateities perspektyvas. 71 parodos paviljono tarpe askiras paviljonas skirtas Lietuvos respublikai. Šio paviljono ekspozicija itin kinamai rodo, kaip Nemuno krašte suklestėjo liaudies ūkis, mokslas ir kultūra, kokius laimėjimus yra pasiekę pirmaujantys respublikos žmonės, laisvą, kūrybinį darbą dirbanti lietuvių tauta,

kavatoriams, "Komunaro" žemės ūkio mašinų gamykla — grėblis - maišiklis ir naujas vietinės konstrukcijos kuliamašias: "Pirmūnas" pradės gaminti dujų viryklas.

Tai artimiausių metų perspektyvos. Iki septynmečio pabaigos respublikos mašinų gamybos įmonės dar labiau išaugs, pradės gaminti dar įvairesnę produkciją.

Netrukus bus baigta statyti Panevėžio kabelių dirbinių gamykla. Vyksta paskutiniai įrengimų išbandymai. Nuotraukoje matote laidų tempėją komjaunuolį Algimantą Pakarklį laidų tempimo metu.

sėkmingai įgyvendinanti septynmečio planą.

Pirmoji salė, Raudono audklo fone, kur įrašyti Lietuvos TSR himno žodžiai, iškyla Vladimiro Iljičiaus Lenino skulptūra. Šios salės ekspozicija pasakoja apie tai, kaip broliškoje Tarybų Sąjungos tautų šeimoje, Komunistų partijai vadovaujant, pasikeitė lietuvių tautos gyvenimas. Salės centre įtaisyta didžiulis elektrifikuotas žemėlapis. Skaiciais ir sutartiniais ženklais jis pasakoja apie tai, kaip šauniai dirba miesto ir kaimo darbo žmonės, sėkmingai vystantys Tarybų Lietuvos pramonę ir žemės ūkį pokariniu laikotarpiu, apie naują septynmečio statybas.

Šios salės eksponatai byloja apie daug ką. Jie pasakoja apie tai, kad respublikoje labai padidėjo septynmečių ir vidurinių mokyklų skaičius, apie tai, kaip tose mokyklose vaikai įgyja žinių ir kaip jiems skiepijami darbo įgūdžiai.

Vilniaus V. Kapsuko vardo valstybinio universiteto stendas. Jis smulkiai supažindina su vieno seniausių Tarybų Sąjungos universitetų istorija, su tuo, kaip jis išaugo Tarybų valdžios metais. Gretimais eksponuojami lietuvių mokslininkų veikalai, medžiaga, pasakojanti apie gyvą mokslo žmonių ryšį su gamyba.

Stende, skirtame lietuvių literatūrai, eksponuojami Donelaičio, Žemaitės, Nėries, Cvirkos ir kitų lietuvių rašytojų kūriniai, pateikiami duomenys apie tai, kaip Tarybų valdžios metais padidėjo knygu, žurnalų ir laikraščių leidimas, kaip išsiplėtė bibliotekų tinklas.

Daug įdomios medžiagos skirta muzikos, teatro ir dailės vystymuisi Tarybų Lietuvoje. Lankytojus, be abejo, patrauks eksponuojamieji tautiniai muzikos instrumentai.

Lietuva garsi savo k. orais. Stenduose matome puikiausių respublikos kamplelių — Palangos, Druskinin-

ky, Trakų ir Zarasų — fonotruokas. Čia jūs taip pat galite susipažinti su turistiniais maršrutais po Nemuno kraštą.

Sekanti salė skirta pramonės laimėjimams. Joje parodomi gamybos novatorių pasiekimai, nauja technika, įvairi fabrikų ir gamyklų produkcija. Palyginti su 1940 metais jos gamyba padidėjo 8 kartus, 10 kartų padidėjo elektros energijos išdirbis. Šiame septynmetyje pramonės produkcijos išleidimas padidės beveik dvigubai.

Šioje salėje viskas labai įdomu: ir lengvosios pramonės stendas, kur visomis vairovorykštės spalvomis mirguliuoja šilkiniai audiniai, ir akį džiuginantys gražūs odos dirbiniai bei puiki vilnonė medžiaga, ir skyrius, kur demonstruojami mažagabaritiniai baldai, kuriuos padarė Lietuvos meistras, ir naujos statybinės medžiagos. Daug vietos skirta maisto pramonės vystymuisi parodyti. Gausiai demonstruojami įvairūs konservai, konditerijos gaminiai.

Žemės ūkio salė. Jos eksponatai pasakoja apie kaimo darbo žmonių pasiekimus, apie jų kovą už tai, kad padidintų gyvulininkystės produktų gamybą ir gautų gausius grūdinių ir techninių kultūrų derlius, apie kolūkinio kaimo suklestėjimą, apie kolūkiečių gerovės kilimą. Puikiai padaryta meninė diorama, kuri skirta pelkėtų žemių nusausinimui, Lietuvos melioratorių laimėjimams. Lankytojas čia gali susipažinti su molinių vamzdžių drenažo įtaisymu, sužinoti apie jo efektyvumą.

Admirolas Burke "Turis Informacijų"

WASHINGTON. — Admirolas Arleigh A. Burke nušėbino Pentagoną ir atominio karą šalininkus Kongrese paskelbdamas savo "asmenišką informaciją" apie Tarybų Sąjungą.

TSRS turinti atomine jėga varomus povandeninius laivus, kurie gali prisitarti prie Amerikos krantų nepastebėti. Dar blogiau, tiems laivams neišsikėlus į vandens paviršių, gali iššauti raketą, ir nušluoti bile pajūrio miestą.

Tarybinės raketos gali būti užtaisytos atomineis šoviniais, kaip ir mūsų "Polaris". Visa bėda, kad mūsų kės bus gatavos už pusantro metų, o TSRS jau turi, saiko adm. Burke.

NEW YORK. — Stambūs prekybos interesai planuoja sukurti "tarptautinį prekybos butą", kurįame priklausytų ir Tarybų Sąjunga.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

ISTORIJA ISKELIA AR NUZEMINA

Kanadoj, kaip ir Jungtinėse Valstijose ir kitur, labai daug diskutuojama ryšium su Chruščiovo ir Eisenhowero susitikimais, kurie įvyks vienas viduryje rugsėjo, o kitas vėliau. Daugelis stato klausimus, kas iš tų susitikimų išeis, kaip prezidentas Eisenhoweras apsisie su Chruščiovu, kaip jis apgins Amerikos ir jos draugų pozicijas ir t. t. Yra tokių, kurie stato klausimą, ar prezidentas Eisenhower įsirašys į didžiųjų Jungtinių Valstijų prezidentų eilę, ar išeis iš arenos mažu ir greitai pamirštu žmogum.

Be abejonės, dauguma tų, kurie kelia šį klausimą, skaitys prezidentą pasielgus gerai ir užsitarnavus vietą tarp didžiųjų JAV prezidentų, jeigu jis elgsis taip, kaip jie nori, kad jis elgtųsi. Bet gyvenimas eina savo keliu. Patenkindamas to momento nekurių žmonių norus, prezidentas galėtų užsitarnauti tik trumpą pagyrimą, bet istorijos būtų užmirštas, kaip mažutis žmogus. Užtenka žvilgtelėti į praeitį, kad persitikrinus. Beveik visi garsieji žmonės, kurie per šimtmečius yra minimi ir bus minimi ateityje, tą garbę igijo ne pataikaudami tam tikrai klikai, o gindami tai, kas tai klikai atrodo labai blogai.

Galilėjus, Bruno, Marksas, Engelsas, Darvinas, Leninas, Linkolnas, Washingtonas, Rooseveltas ir t. t., nebuvę pataikūnai savanaudžiams, kurie tuo metu būtų juos ant rankų nešioję, jeigu jie būtų pildę jų norus. Buvo kaip tik priešingai. Jie gynė tai, kas jų supratimu, buvo reikalinga ginti tuo metu dėl visos žmonijos gerovės. Jie suprato istorijos eigą, jie stoji vadais ir kovotojais toje eigoje. Juos kankinusieji, juos perseki jusieji, juos prakeikusieji liko istorijos pamiršti. Jie liko mažais žmonėmis. Ar daug kas šiandien atsimena asmenis, kurie nusmerkė Bruno sudėginti, kurie persekiojo Galilėjų?

Prezidentas Eisenhoweras turi nedaug laiko. Vargiai jis bus kandidatu sekanciuose rinkimuose. Bet jis dar turi progą pakelti savo vardą ir įsirašyti į istorijos lapus kaip didis prezidentas. Bet jis gali tą padaryti ne pataikaudamas Adenauerui, visokiems "vaduotojams", visokiems pelnagrobiamis. Kaip vietos reikaluose, taip ir tarptautiniuose reikaluose šiuo momentu eina dideli įvykiai. Prezidentas Eisenhower gali dar atlikti svarbius žygius. Susitikimuose su Chruščiovu jis gali padėti pagrindus pasaulio taikai, už ką žmonija atmintų jį šimtus metų.

Taigi, prezidento vardas pakils ar nupuls dėl ja darbų paskutiniams jo prezidentavimo metais. Jei jis supras istorijos reikalavimus, jei jis veiks sutinkamai, jis dar gali iškilti. Bet jeigu jis taikstysis rėksniam, tai galės išsipildyti nekurių spėjimai, kad jis bus išskirtas iš JAV didžiųjų prezidentų sąrašo.

KAS SULAIKO DIEFENBAKERĮ

Kanados premjeras J. Diefenbakeris yra nekartą išsireiškęs už didžiųjų lyderių susitikimą. Tiesa, jis pats dar neužsitarnavo didelio lyderio vardo, bet niekas nesakys, kad jis nevertas susitikti su Chruščiovu. Kanada yra Tarybų Sąjungos kaimynė. Juk būtų geriau, jei lyderiai pasikalbėtų už vieno stalo, negu kad per šiaurės Ašigalį. Bet jis tyli, nedaro žygio pakviesti Chruščiovo, nors proga yra labai gera, kuomet pastarasis lankysis Jungtinėse Valstijose.

Toks tylėjimas rodo, kad arba kas nors stoji ant kelio, arba jis nėra dar išaugęs į lyderius, tai yra Kanados lyderius, kurie Kanados reikalus su kaimynais svarstyti patys, o ne kas kitas. O gal jis mano, kad prezidentas Eisenhoweras atliks tai, kas reikia, ir už Kanadą?

Kanada, norint tvirtiau pabrėžti savo nepriklausomybę, neturėtų palikti viską Washingtonui. Užtenka to, kad Washingtonas užviešpatauja šiaurėje. Ottawa turėtų likti nepriklausoma nuo amerikiečių.

Kaip Toronto Daily Star praveisti balsavimai rodo, didžiama Kanados gyventojų stovi už tai, kad Diefenbakeris pasikviestų Chruščiova ir pasikalbėtų asmeniškai.

Kas Naujo Pasaulyje

Senatorius Hubert Humphrey, JAV senatinio subkomiteto dėl nusiginklavimo pirmininkas, aną dieną pareiškė, kad Jungtinės Vastijos yra daug kaltesnės už Tarybų Sąjungą dėl negalėjimo susitarti sulaukyti nuklinius bandymus.

Štai tie klausimai, dėl kurių dar nesutarta:

Jungtinės Vastijos reikalaujančios, kad kontrolės komisijose vietos žmonės sudarytų tikrai trečdali. Tarybų Sąjunga siūlo, kad vietos žmonės sudarytų du trečdalius.

Jungtinės Vastijos reikalaujančios, kad kontrolės operacijų biudžetas būtų primamas visų kontrolėjų dalyvaujančių jėgų atstovų balsų dauguma. Tarybų Sąjunga nori, kad jis būtų priimamas tik tada, kada trys nuklinės jėgos tarpusavyje pilnai sutiks. (Kontrolėjų dalyvauti ir ne nuklinės jėgos.)

Senatorius sako, kad Tarybų Sąjunga padarius daugiausia nuolaidų.

Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas įteikęs Eisenhowerio broliui Miltonui, kada jis su Niksonu lankėsi Maskvoje, laišką perduoti prezidentui Eisenhoweriui, kuriame yra siūloma perduoti vakarinio Berlyno kontrolę Vakarų Vokietijai su užtikrinimu pilniausio susisiekimo, jeigu Vakarai ištrauktų savo jėgas iš Vakarinio Berlyno.

Miltonas Eisenhoweras, prezidento brolis ir John Hopkins universiteto prezidentas, esąs prielankus šiam pasiūlymui. Bet nekuri valse tybės departamento pareigūnai esą labai priešingi.

Malajų rinkimuose laimėjo taip vadinama Sąjungos Partija, susidedanti iš dešiniųjų partijų. Ji išrinko 67

atstovus. Kairesniųjų partijų sąjunga išrinko 30 atstovų. Keturi bus išrinkti vėliau.

Laimėtojai stovi už leidimą britams palaikyti savo jėgas Malajoj ir vesti kovą prieš partizanus, vedančius kovą už visišką Malajos nepriklausomybę.

Dešiniųjų sąjunga, turėdama valstybės jėgas savo pusėj, taipgi britų kariuomenę už gavo pečių, persekiojo opoziciją visais galimais būdais. Daug opozicinių lyderių buvo įmesta į kalėjimą ir tokiu būdu neleista jiems dalyvauti rinkiminėje kampanijoje.

Turkai ir graikai negali susitarti dėl valdžios Kipro salai. Jie veda derybas jau septintas mėnuo.

Abiejų komitetai, dirbą sudarymui Kipro konstitucijos, priėjo "liepto" galą. Jie niekaip negali susitarti dėl prezidento ir viceprezidento galios.

Generolas Grivas, kuris vadovavo Kipro salos kovotojams už Kipro salos teises susijungti su Graikija, pareiškė Graikijos vyriausybei nepasitenkinimą ir pareiškė, kad jis pasiruošęs perimti valdžią savo žinion.

Kubos buvęs diktatorius F. Batista išsiskrido į Portugaliją. Jis ketinas apsigyventi ant Madeira salos.

Jis, matyti, atsargus žmogus, nelaukia, kad vėl reikėtų lėkti palus pasikėlus. O tas galėtų atsitikti, nes tos šalies diktatorius, kuris jam davė priglaudą, gali būti bile dieną nuverstas. Ponas Trujillo, Dominikonų Respublikos prezidentas, yra nemažiau nekenčiamas, kaip kad buvo Batista.

Francija, kaip matyti iš premjero Debre kalbos, no-

ri daugiau pritarimo jos kariui Alžirijoje, taipgi ir didesnių teisių Vakarų organizacijoje.

Apie tai, matyti, bus pasakyta prezidentui Eisenhowerui, kada jis lankysis pas prezidentą De Gaulle.

Francijos pasipūtimas, be abejonės, žymiai padidės po to, kai ji išbandys atominę bombą, jeigu tas bandymas pavyks.

Iki šiol JAV buvo atsargios dėl Francijos karo Alžirijoje. Pritarimas Francijai galėtų pabloginti amerikiečių padėtį arabų šalyse.

Ceilone budistai turėjo savo religinį kermošių. Vienas iš daugelio dramblių užstojo ant žarijos, numestos ant žemės iš maldininkų degalų, ir dėl to padūko laskytai. Jis sumindžiojo mirtinai 20 asmenų ir sunkiai sužeidė 250 asmenų. Mažiau sužeistų yra tūkstančiai.

Budistų religiniame kermošiuje dalyvavo apie 200,000.

Montanoj, apie West Yellowstone, buvo žemės drebėjimas, kurio metu žuvo 8 asmenys ir keli desėtkai buvo sužeisti.

Drebėjimo metu atskilo nuo kalno 50,000,000 tonų masė žemės ir griuvo į tarpukalnę, kurioje teka upė. Tarp Hebgen užtvankos ir šio slinkimo buvo nemažai vasarotojų ir žuvininkų, kurie turėjo būti išnešti helikopteriais. Užtvanka buvo apgadinta, bet neišgriauta, bus galima sutaisyti.

Drebėjimas buvo jaučiamas ir vakarinėse Kanados provincijose, bet silpnai.

Arabų kraštų konferencija galutinai atmetė JT sekretoriaus Hammarskjoldo planą apgyvendinti Palestinos arabus arabų šalyse. Jie reikalauja, kad tie arabai būtų sugražinti į jų namus, kurie dabar randasi Izraelyje.

Hammarskjoldas buvo numatęs išleisti iki \$2,000,000,000 įkurdinimui pabėgėlių arabiškose šalyse. Tų pabėgėlių yra arti 1,000,000.

Kadangi Irakas išėjo iš Bagdado pakto, tai Bagdado paktui duotas kitas vardas. Dabar jis vadinsis Centralinės Sutarties Organizacija. Bagdadas, matote, yra Irako sostinė.

Prie šios sutarties priklausė Britanija, Turkija, Iranas ir Pakistanas.

Nesugrįžusiems

Danutė Žakienė

Vėjas pakelė lapus išbarstė...
— Gervų klykavimai, — ko gi širdį varstot!?!
Tolis — mėlynas, saulėtas, begalinis.
Tilsta klykavimai... — Tolsta nuo Tėvynės.

Negalėčiau. Man sparnai įskaustų.
... Vakaruose debesėliai saulę piausto. —
Trykšta kraujas vakaruose. Vėjas šala,
Ir raudonai nudažytos stingsta balos.

Jeigu kraujas — tegu gyslomis sruvena!
Jei sparnai — tegu saulėtekiu pakyla! —
Kas sugrįžta — tas pilna širdimi gyvena.
Kas negrįžta — nemylėjo ir nemyli.

1959. VII.18.

Pastabos

Dabar mus pasiekianti Lietuvos laikraščiai pilni pranešimų apie vykstančią rugpjūtę. Jie tiesiog alsuoja ta didžio darbo dvasia.

Ten visų kolūkiečių jėgos įtemptos nuvalymui nuo laukų gausaus derliaus. Urzgia ir gaudžia kertamosios ir kuliomosios mašinos.

Iš pranešimų matosi, kad šiemet derlius Lietuvoje yra puikus.

„Kombainai laukuose — grūdai svirnuose“, džiaugsmingai kalba Vilniaus „Tiesos“ puslapiai.

Gera veikiančios mašinos nuvalo net po 8 hektarus per dieną. O kuliomosios priekulia per dieną po 14 tonų kviečių.

Tai bent sparta!

Tokios spartos senovinėje Lietuvoje nebuvo ir negalėjo būti. Dabar, įsigalėjus kolūkinei sistemai, mašinos atėjo talkon kolūkiečiams.

Ir džiaugiasi Lietuvos kolūkiečiai ir dėl spartaus darbo ir dėl gero derliaus.

Jie priekulia po 16-18 centnerių kviečių iš hektaro.

— Derlius neblogas, pyrago bus! — džiaugsmingai kalba kolūkiečiai.

Smagu skaityti apie Lietuvą dabar viešpatuojantį darbo entuziazmą ir džiaugsmą.

Pas mus susiūbavo akcijų biržos (Stock Market), New Yorke ir Toronte.

Akcijos slenka žemyn, kainos puola. Kai kas net linkęs baugintis, jog artinasi krachas.

Biržų spekuliantai išsigando Eisenhowerio su Chruščiovu numatomų pasitarimų. Atrodo, kad jie bijo taikos, ar nebežino kokia politika, taikos ar šaltojo karo, įsigalės.

Tačiau abejotina, kad krachas turėtų įvykti. Nes gi taikai įsivyravus visa industrija ir prekyba galėtų dar labiau pakilti.

Jaunųjų liberalų konvencijoje, Bracebridge, Ont., Walter B. Harvey, buvęs ekonomijos ir politinių mokslų profesorius Western Ontario universitete, išvedžiojo, kad teisių bilius turėtų uždrausti darbininkų streikus.

Esą reikėtų, kad kas kitas reguliotų darbininkų ir samdytojų santykius.

Reguliuotų, tai reguliuotų. Bet klausimas, kaip juos reguliuotų, jeigu darbininkai nebeturėtų teisės išeiti į streiką. Tos teisės atėmimas

Canadian Tribune korespondentas Sydney Gordon lankosi Tibete. Jis raportuoja, kad lamų palociai tebėra,

kaip buvę, tik juos kiek apiplėšę sukilėliai pasiruošę išbėgti. Nuotraukoj matote Potala palocius.

Ką Kiti Rašo

Kubos Problemos

Vėl buvo pasikėsinimas nuverstį premjero Fidel Castro valdžią. Užmojis nepavyko, bet reikia laukti ir daugiau jų.

Kuboje pasikartoja kas buvo Meksikoje, kol tos šalies valdžia buvo neklusni stambiams JAV interesams. Sukilimams sukilimą sekavo. Nereikia aiškinti, kad JAV kapitalas Kuboje turi ryšio su tais kontr-revoliuciniais užmojais.

Meksikoje pavyko pastatyti valdžią prielankią JAV stambiam kapitalui, bet tas nereikiška, kad ir Kuboje seks tas pats. Dabar pasaulinė situacija yra jau visai kita, negu buvo tais laikais.

Dar visai neseniai Lotynų Amerikoje nuverstos kelios liaudiškos ar pusiau liaudiškos valdžios, bet dabar ir ten dalykai kitėja. Kaip žinoma, užmojai prieš Egiptą, Lebanoną, Iraką imperialistiniams interesams nepavyko.

Kuba gali savo valdžią išlaikyti, jei tvirtai laikysis, jei jos viršūnės nenusilenks JAV stambiam kapitalui.

Dabar JAV stambiam kapitalui jau sunku daryti kas padaryta Guatemaloje. Kada ten nuversta liaudies valdžia, JAV diplomatai ir stambaus kapitalo žmonės netgi viešai gyrėsi, kad jie padėję tai padaryti. Dabar taip pasigirti jau būtų labai paika strategija, negudri politika.

Pasaulinis sentimentas prieš kišimąsi ir į mažesnių kraštų vidujinius reikalus žymiai padidėjo ir paveikia JAV užsienio politiką, abelnai į Vakarų politiką.

Juk visai juos nuginkluotų.

Bet, žinoma, tokiems ponams kaip W. B. Harvey, darbininkų interesai nerūpi. Jie tam ir profesoriai, kad mokėtų ginti išnaudotojų reikalus.

Z. Janauskas

Kišimasis į kitos šalies reikalus sukelia milijonus žmonių mažesnėse šalyse. Nei viena valdžia to nenori daryti laiku.

Taigi, nors Kuba turi sunkią problemą savo valdžią išlaikyti, bet ji išlaikys, jei ir liaudis ir vyrausybė nenusilenks stambiam JAV kapitalui.

Kubiečiai kontr-revoliucioninkai, Batistos šalininkai, patys vieni yra bejėgiai nuverstį naują valdžią.

— Vilnis

Įsikalbėta Liga

Aš dabar jau tikiu, kad galima sau įsikalbėti ligą. Prie šios rimtos išvados mane privedė labai rimti filosofiški apdūmėjimai.

Mūšiejį menševikai, klerikalai ir smetonininkai yra ligonys. Kaipgi kitaip galėtum juos suprasti? Argi sveikas žmogus galėtų trokšti ir linkėti savo tautai nelaimės ir pražūties?!

Jie gi kaip tik to linki ir trokšta lietuvių tautai. Jie su pasibaisėjimu ir pasipiktinimu atmeta kiekvieną Lietuvos pasiekimą ir laimėjimą mokslo, technikos ir kultūros srityje. Visiškai nuneigia tokį dalyką. Užsimerkia ir nenori matyti.

O kiek jų laikraščiuose džiaugsmo ir krykštavimo, jeigu pamato žinutę, kad toje ir toje įmonėje, arba tame ir tame kolūkyje yra trūkumų, apsileidimo, nepasisekimo. Dar padidina, dar išpučia, dar pazalatią, ir kad jau džiaugiasi, tai džiaugiasi.

Pavyzdžiui, Amerikos gubernatorių konferencija nutarė paraginti vyriausybę pakviesti Amerikon penkiolikos tarybinių respublikų pirmininkus - prezidentus į svečius. Jų tarpe, žinoma, būtų ir Lietuvos prezidentas Justas Paleckis.

Vaje, dėl to kunigų

„Draugo“ redaktoriai jau iš proto kraustosi. Prakeikia gubernatorių, prakeikia jų patarimą. Tiesiog jiems grūmoja: „Vyrai, ar tik ne perdrąsaus žygio imatės, ar nepradedate žaisti visos eilės tautų likimu...“ (D. rugp. 6 d.)

Gi sveiko proto žmogus galvotų šitaip: Gerai, tegu atvyksta Justas Paleckis. Gal bus proga mums su juo susitikti, pasikalbėti, pasitarti, kaip mes, Amerikos lietuviai, galėtume prisidėti prie Lietuvos dar aukštesnio pakilimo moksle, technikoje, kultūroje, ir kaip Lietuva galėtų padėti mums neištautėti.

— A. Bimba

Kai Maldų Niekas Nepaiso ir Nebijo

Pranciškonų „Darbininkas“ pasigiria, kad „kardinolas Cushingas pirmasis paskelbė maldų savaitę protesto ženklui“ prieš Chruščiovo pakvietimą. Tas tiesa, bet „Darbininkas“ nepasako savo skaitytojams, kad niekas Washingtone nepaiso ir nebijo tų kardinolo maldų.

Chruščiovas atvyks Amerikon, o Eisenhoweris nuvyks į Tarybų Sąjungą. Atrodo, kad visos katalikų bažnyčios dvasininkijos maldos tam vizitų pasikeitimui kelio nebepastos. Tai kam veltui melstis?

„Darbininkas“, beje, smarkiai subara Niksoną ir Eisenhowerį, kam jie ragina amerikiečius prisilaikyti mandagumo, kuomet čia lankysis Chruščiovas. Tas tik parodo, kad su kunigu kalbėtis apie mandagumą, kaip su pliku peštis. Mandagumas labai kietai siejasi su žmoniškumu. Jeigu kunigas vadovautųsi žmoniškumu, tai juk jis negalėtų būti kunigu. Žmoniškumas atmeta žmogum žmogaus skriaudimą. O kur tu rasi tokį lietuvišką kleboną, kuris pasmerktų žmogaus žmogum skriaudimą? Visas kunigo biznis paremtas skriaudimu ir išnaudojimu tebetikinčių žmonių. Atimk iš jo tą biznį ir nebėlis kunigo!

— Laisvė

Ratavokit Kolega!

Esu tikras, kad mūsų chiacagiškiai „veiksniai“, periodiška lankydamiesi Washingtone „išlaisvinti Lietuvą“ turėjo susipažinti su Kyrilu Čupirčuk.

Mat, kada Šimutis-Vaidyla-Grigaitis „laisvina Lietuvą“ Washingtone, tuom pat kartu Čupirčuk „laisvina Ukrainą“.

Neteko pastebėti, kad „Draugas“, Naujienos“ ar „Sandara“ būtų kaip nors rašę apie Čupirčuk. O jis juk nei kiek neblogesnis „veiksny“ už mūsų.

Tiek to, Čupirčuk Ukrai-

ŠYPSENOS

Tikriausia tiesa

„Taip“, verkšleno moteris perskirų teisme, „mano vyras nekaltėjo su manim per 10 metų“.

„Ar teisybė, ką tavo žmona sako?“ klausia teisėjas.

„Teisybė, jūsų didenybe. Nenorėjau pertraukti ją.“

O kaip su treileriu?

Policininkas sulaukė motoristą ir paklausė, kada jis tikrino užpakalinę šviesą.

„Šviesą?“ suuko motoristas ir greitai išlipęs iš automašinos puolė užpakalinį, „O kur mano treileris?“

Viskas tvarkoj

Jaunas aktorius sūnus parėjo iš mokyklos su raportu.

„Na, sūnau,“ tarė tėvas, „ar buvai paaukštintas?“

„Viskas tvarkoj, tėti,“ atsakė sūnus. „Esu užlaikytas kitam terminui. Mokytojas sakė, kad gal užlaikys ir trečiam, jeigu taip mokysiuos.“

nos daugiau nebelaisvins. Dabar jis dar gydomsi Philadelphia ligoninėje, o po to — beprotnamis.

Važinėjęs, važinėjęs iš Philadelphia į Washingtoną „išlaisvinti Ukrainą“ Čupirčuk pasijuto nebeturįs fondų, o be pinigų Washingtone nei dženitoriaus katinas nešneka.

Grįžęs namo Kyrilas žiūri pro langą, grupę senelių prieglaudos įnamių taip gardžiai valgo pietus, kuomet jis ir jo „numylėta Ukraina“ badauja!

Nubėgo skersai gatvę, atsisotojo ties prieglaudos durimi ir du senuku nušovė, o kitus penkis pašovė. Būt jai ir daugiau išžudęs, bet pats gavęs tris kulkas iš policisto revolverio, paimtas nelaisvėn.

Tai atsitiko šio mėnesio 2 dieną, Philadelphiaje. Ukrainos „laisvintojas“ gaus jei ne elektros kėdę, tai ceļę beprotnamyje iki gyvos galvos.

Ar mūsų „veiksniai“ rinks aukas gelbėjimui savo kolegos?

— L. Jonikas

Graftas ir Vagystės JAV Bazėje V. Vokietijoje

BONA. — Amerikos kari- nėje bazėje Kaiserslautern atidengtos milžiniškos vagystės ir sukčiavimai, kurie duos nuostolių nuo 2 iki 10 milijonų dolerių.

Bazės komandierius tvirtina, kad skandale nesą įsivėlęs nei vienas karininkas. Jei vogė, tai vogė tik civiliniai vokiečiai bazės darbininkai.

Malajai

Pietinėje Azijos žemyno dalyje šimtus kilometrų į vandenyną yra įsirežęs Malakos pusiasalis. Pusiasalyje ir artimiausiose salose yra jauniausia nepriklausoma Azijos valstybė — Malajų federacija. "Raudonos žemės ir džunglių" šalimi vadindavo Malajus senovės keliautojai. Ir tikrai, ten, kur baigiasi tropiniai miškai, žemė turi ryškiai raudoną atspalvį. Yra padavimas, kad prieš aštuonis šimtmečius, tada, kai į Malajų teritoriją atėjo užsienio grobikai, "kraujas liejosi kaip vanduo potvynio metu". Nuo kraujo, neva, žemė ir gavo šį keistą atspalvį.

Po to kraujas Malajuose liejosi ne kartą. Keturi šimtai metų čia šeimininkavo kolonizatoriai — portugalai, olandai, angliai, japonai, vėl angliai. Tik mūsų dienomis, po atkaklios kovos, kurioje lemiamą vaidmenį vaidino Liaudies išsivadavimo armija. Malajų liaudis nusimetė kolonijinius pančius. Federacija tapo konstitucine monarchija Britanijos sandraugos sudėtyje. 1957 m. rugpjūčio 31 d. "Merdeko" stadione Kuala-Lumpure pasukutinį kartą nuskambėjo Anglijos himnas ir pirmą kartą — Malajų federacijos himnas.

Šalis ir žmonės

Zinoma, ne nuo kraujo — nors jo ir daug buvo pralietas — Malajų žemė turi raudoną atspalvį. Tai nuo geležies. Geležies rūda — viena iš daugelio Malajų mineralinių turty. Bet ne pats svarbiausias. Žymiai didesnę reikšmę turi alavas. Malajai duoda apie trečdalią pasaulyje gaunamo alavo kiekio. Alavo imperijai vadovauja "Britiš tin investment korporacija" monopolija, o pagrindinis alavo pirkėjas — Amerikos biznierių.

Apie Malajų alavą buvo žinoma dar senovėje. Bet prieš šimtą metų niekas dar nežinojo apie kitą turtą — kaučiuką. "Malajų kaučiukas" — rašė 1955 metais prancūzų laikraštis "Mond", — praturtino tris anglų kartas, išgelbėjo nuo kracho svarą sterlingų, suteikė Anglijos bankams dolerių daugiau negu britų iždas gavo pagal Maršalo planą".

Ištisus dešimtmečius iš Malajų kasdien išplaukdavo anglų laivai, pakrauti kaučiuku ir alavu. O Singapūre ir Džordžtaune sustodavo garlaiviai, iš kurių išlipdavo išvargę indai ir kiniečiai, atvežti į Malajus darbams kasyklose ir plantacijose. Jau 1955 metais kiniečiai sudarė 45 procentus visų septynių milijonų Malajų ir Singapū-

ro kyventojų, o išeiviai iš Indijos — 10 procentų.

Kaučiuko plantacijos, nusitęsiančios daugelį mylių, alavo kasyklos, plantai — taip atrodo šalies vakarai. Kuo toliau į rytus, tuo blogesni keliai, daugiau dykumų, kalvų. Priešakyje — Kerbau kalnynas, o už jo — beribės džunglės su tigris, drambliais, raganosiais. Tik Pietų Kinų jūros pietinėje pakrantėje vėl pasirodo malajiečių sodybos.

Džunglės apgyventos. Tropikiniuose tankumynuose, Kelantano ir Pachango kunigaikštijų teritorijose, klajoja gentys — Malakos pusiasalio čiabuvių ainiai. Tai darbštūs medžiotojai ir žemdirbiai. Jie išdeginami miškus ir apvalytuose plotuose sėja ryžius ir manioką. Bet jų skurdas neapsakomas.

Malajų turtai neatnešė klestėjimo jos čiabuviams. Vienašališkas ūkio pobūdis, besiremiaus kaučiuku ir alavu, leido kolonizatoriams iščiulpti iš šalies visus syvus, pakirto jos ekonominį organizmą. Socialiniu ir kultūrinu atžvilgiais Malajai taip pat ilgai liko viduramžių lygyje. Siatė ligos: maliarija, tuberkuliozė, raupai, o gydytojų beveik nebuvo. 1953 metais vienam gydytojui teko 10 tūkstančių žmonių.

Problemos

Gilias šaknis suleido anglų imperializmas Malajuose. Ir nelengva tas šaknis išrauti. Išsivadavimo jėgų spaudžiamas, priverstas pripažinti Malajų federacijos nepriklausomybę, Londonas daro viską, siekdamas išsaugoti savo teisę kontroliuoti šalį.

1946 metais nuo Malajų buvo atplėštas Singapūras su savo puikiu uostu ir, palyginti, išvystyta pramone. Singapūras liko anglų kolonija. Vos ne Malajų federacijos gimimo dieną Anglija primetė jai "susitarimą dėl bendros gynybos", pagal kurį Malajuose liko anglų kariuomenė ir bazės. Anglų "patarėjai" žymiu mastu kontroliuoja Malajų vyriausybę ir valstybinį aparatą. Viesa tai trukdo Malajams išspręsti problemas, susijusias su kolonializmo palikimu.

Svarbiausia iš jų — taikos nustatymas šalyje. Reikalas, mat, tas, kad nepriklausomybės paskelbimas nenutraukė anglų kariuomenės karo veiksmų prieš Nacionalinę išsivadavimo armiją. Šie karo veiksmai vyksta nuo 1948 metų.

Anglijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos kariuomenės tebekovoja džunglė-

se. O Nacionalinės išsivadavimo armijos kariai taip ir liko už įstatymo ribų.

"Karas džunglėse" reikalingas anglų imperialistams — leidžia jiems laikyti Malajuose kariuomenę. Malajams gi karas neša dideles blygybes, skurdina šalį. Karas sunkia našta užgulė Malajų ekonomiką, kuri ir be to atsėdūrė labai sunkioje padėtyje dėl kapitalistinių pasaulį apėmusios krizės. JAV sumažino Malajų prekių pirkimą ir numušė jų kainas. Užsidarė įmonės, kasyklos, krautuvės, iš rinkos išnyko daugelis prekių. Oficialiais duomenimis, 1959 metų vasario mėn. 18 tūkstančių darbininkų neteko darbo. Nedarbas auga toliau.

Paskutiniu laiku Anglijos monopolistams tenka užleisti vietą Malajuose savo užokeaniniams konkurentams. Prieš metus Vašingtonas siekė sudaryti su Malajais sutartį, kuri "stimuluotų Amerikos kapitalų įplaukimą" ir "garantuotų jų saugumą". Tada anglų įtaka tam sukliudė. Bet dabar, kaip pranešė Singapūro radijas, barjeras sugriautas, ir greitai laiku susitarimas bus pasirašytas. Malajų ekonominio savarankiškumo kelyje atsirado dar viena kliūtis.

Rinkimų Išvakarėse

Politinė kova Malajuose vyksta pasiruošiant pirmiesiems šalies parlamento rinkimams, kurie įvyks rugpjūčio mėnesį, sąlygomis. Svarbiausieji varžovai rinkimuose: Trijų partijų sąjunga (koalicija), kuri dabar yra valdžioje, opozicinis Socialistinis liaudies frontas ir Islamo partija, kurią kontroliuoja religiniai lyderiai.

Kovoje už rinkėjų balsus Sąjunga turi tam tikrą pranašumą. Ji turi dideles finansines galimybes, jos raudose yra valstybinis aparatas. Tačiau daugelis malajiečių įsitikino, kad ji kalta dėl dar tebesamos priklausomybės nuo užsienio. O tai sustiprina kai kurią opozicines partijas, kurių įtakingiausias yra Darbo partija ir Liaudies partija. Darbo partija apima daugiausia kinų tautybės pramonės ir plantacijų darbininkus, o Liaudies partija — Malajų valstiečius ir amatininkus.

Pernai šios abi partijos susijungė į Socialistinį liaudies frontą. Frontas stoji prieš SEATO, prieš "karą džunglėse", už nacionalinės nepriklausomybės sustiprinimą ir savos pramonės vystymą. Fronto reikalavimus remia ir kai kurios smulkesnės partijos, ir, kas itin svarbu, profsąjungos, jungiančios daugiau kaip 200 tūkstančių narių.

Vešingtonas ir Londonas ruošia įvairias intrigas, norėdami sutrukdyti jėgoms,

Šuns Lojims

S. KARPĖ

Perskaicius Bronio Railos straipsnį Dirvoje, taikomą pažangiems Amerikos lietuviams, galima jam pasakyti žemaitiškai: "Šuns lojims". O šuns lojimas, kad ir kaip šunį žmogus mylėtų, nėra toks balsas, kad jis sukeltų pasigerėjimą, sužavėtų žmogų. Net ir tos ponitės, kurios ašaras liejo, kada tarybiniai mokslininkai paleido šunį skrieti apie Žemę savo sputnike, ilgai nepakęstų šuns lojimo.

Raila panaudoja visokius žodžius pasmerkimui pažangių Amerikos lietuvių už tai, kad jie pritaria Lietuvos buvimui tarybinių respublikų šeimoje. Jis išvadina pažangius lietuvius ir niekšais, ir išgamomis ir t. t. Kas keisčiausia, kad jis tokia kalba nori patraukti pažangius lietuvius, "atitaisyti" juos, padaryti "gerais" lietuviams.

Galima jam pasakyti, kad jis veltui rašalą ir popierį eikvoja. Nieko iš to neišeis. Jei vienas kitas ir susizavės jo "gražbilyste", tai maža iš to bus jam patiekiama.

Bronius Raila, savo laiku dar buvęs "pažangus", mano, kad yra labai bausis dalykas, kad pažangūs Jungtinių Valstijų, Kanados, Pietų Amerikos ir kitų šalių lietuvių pritaria Lietuvos buvimui tarybinių respublikų šeimoje. Ir kame gi čia bausimas? Ar Lietuvos įstojimas į draugiškų respublikų šeimą yra koks tai negirdėtas dalykas?

Jungtinėse Valstijose yra šeima jau 50 valstybių. Vi-

stojančioms už nacionalinės nepriklausomybės stiprinimą. Dėl Vašingtono ir Londono įtakos vyriausybė siekia pakeisti rinkimų įstatymą ir gauti teisę neleisti dalyvauti rinkimuose kiekvienam nepageidaujamam politiniam veikėjui. Vasario mėnesį šalyje suimta apie 200 opozicijos veikėjų. Kovo 27 d. Kuala-Lumpure buvo paskelbta "baltoji knyga", kurioje kairiosioms partijoms buvo mestas provokacinis kaltinimas "ardomąja veikla". Gegužės mėnesį išleistas dekretas, pagal kurį visos profsąjungos turi "persiregistruoti".

Demokratinė Malajų visuomenė vieninai smerkia šiuos veiksmus. Socialistinio liaudies fronto vadovai kreipėsi į vyriausybę, protestuodami prieš represijas. Miestuose ir kaimuose vyko masiniai mitingai, kuriuose buvo išreikštas Malajų liaudies pasiryžimas apginti savo teises.

D. Volskis

"Valstiečių Laikraštis"

saj neseniai tapo tos šeimos narėmis Aliaska ir Havajai. Kanada susidėda iš daugelio savanoriškai susidėjusių provincijų. Newfoundlandas prisidėjo visi neseniai. Pasaulyje rasime daugiau tokių šeimų.

B. Railai ne tas bausis, kad Lietuva yra Tarybų Sąjungos respublika. Jeigu pavyzdžiui, būtų laimėjusi Vokietija ir Hitleris būtų palikęs Pabaltijo šalį taip vadinamu Oslandu, Raila nebūtų bėgęs už vandenų. Jis gal būtų dabar kokių aukštų pareigūnu tame Ostlande ir džiaugtųsi, kad Lietuva atgavo "nepriklausomybę". Ar ne jo draugas Ancevičius rašė iš Berlyno, kad tokie, kaip Raila, Hitlerio bombų sprogimus laikė laisvės varpų skambėjimu? Raila nesmerkia Ancevičiaus, kad jis buvo tapęs nacių koriko pata-rėju.

Lenkija, Čekoslovakija ir kitos šalys juk neina į Tarybų Sąjungą. Ar tiems ponams jos geresnės? Kinija, kaip nekuri komentatoriai teigia, ne tik neklausanti Maskvos, bet dar priverčianti Maskvą taikstyti, taipgi smerkiama kaip Maskvos "pavergta".

B. Railai ir jo sėbrams nepatinka tas, kad Lietuva tarybinė, kad smetoninių ponų niekas tenai nepripažįsta. Kas buvo viskas, dabar niekas. Darbo žmonės, buvę laikomi beteisiais, pastumdėliais, dabar valdosi be ponų, be smetoninių valdininkėlių, prie kurių nebuvo galima prieiti nenusiėmus kepurės.

Be to, juk ne vienas B. Raila gali kalbėti Lietuvos vardu. Venclova, Cvirka (miręs), Korsakas, kurie savo laiku buvo Railos draugai, juk taip pat turi balsą. Mes juk galime pasirinkti, kuriems tikėti. Tūkstančiai veikėjų ir liaudies lyderių liko Lietuvoje ir sėkmingai kuria naują gyvenimą. Kam gi mums sekti paskui išsivertėlius, pasižymėjusius liaudies engėjus. Jeigu mes patys nieko nenusimanytume, tai vistiek yra geresnis pasirinkimas, negu B. Raila ar jo sėbrai.

MASKVA. — Užsienio reikalų ministerija išleido komunikatą, apkaltinant Laos monarcho valdžią laužyme tarptautinės sutarties, pasirašytos 1954 metais, kada iš prancūzų kolonijos Indonezijos susikūrė trys nepriklausomos valstybės.

Susitarta, kad kiekviena tvarkysis savistoviai, o dabar Laos monarchas pasikvietė JAV kariuomenę.

Dar Vienas Įžymus Svečias iš Tarybų Lietuvos Amerikoje

Susitikimas ir pasikalbėjimas su Vilniaus dienraščio "Tiesos" redaktorium H. Zimanu.

Antradienį, rugpjūčio 11 d., lėktuvu į New Yorką atskrido grupė tarybinių žurnalistų — viso aštuoni. Jų tarpe randasi ir Vilniaus dienraščio "Tiesos" vyriausiasis redaktorius **Henrikas Zimanas**. Kiti septyni yra šie: Aleksandras Čakovskis, Viktoras Percovas, Vladimiras Ermilovas, Ivanas Suchovas, Irakas Čemikišvilis, Davidas Mėčėlišvilis ir Nikolajus Abalkinas. Pastarasis iš didžiojo dienraščio "Pravda".

Įdomu: Apie šių žurnalistų pribuvimą rašė ir "N. Y. Times", bet "pamiršo" pažymėti, kad jų tarpe randasi vienas žurnalistas iš Tarybų Lietuvos, o kitas iš Tarybų Gruzijos. Aišku, kad šitoks ignoravimas lietuvių ir kitų tarybinių tautų yra Amerikos kapitalistinės spaudos tikslus jų įžeidinėjimas.

Susitikimas su H. Zimanu

"Laisvės" reporteriui jau teko susitikti ir pasikalbėti su šiuo įžymiuoju Tarybų Lietuvos žurnalistu ir veikėju. Pirmiausia pas jį pasiteiravau, kaip ilgai jis ir jo kolegos žada pas mus viešėti. Pasirodo, kad jų lankymosi laikas labai, labai apribotas. Jie čionai viešės tik apie porą savaitių. Na, o jie yra nusitarę atklyti, be New Yorko, kuriame išbus iki šeštadienio, mūsų sostinę Washingtoną, paskui Philadelphia, Chicago ir Buffalo. Tiek tik jie ir tegalės pamatyti mūsų Amerikos.

Netenka nė sakyti, jog mūsų tolimasis svečias panaudos kiekvieną čia buvimo valandą pamatymui ir kuo plačiausiam susipažinimui su Amerikos žmonėmis ir jų gyvenimu. Jis gi, iš savo puses, kupinas žinių ir informacijų apie mūsų senąją tėvynę. Jis su dideliu pasididžiavimu kalba apie daromą milžinišką progresą visose gyvenimo ir darbo srityse Tarybų Lietuvoje. Šiomet Lietuvoje derlius žadą būti labai geras. Be didžiulių pastangų pakelti Lietuvos industrinę gamybą. Šiame septynmetyje esą labai daug dėmesio kreipiama į išplėtimą gyvulininkystės. Labai, girdi, svarbi problema Lietuvoje su butais, bet ir šioje srityje stengiamasi nugalėti trūkumus ir atsilikimą.

Ar bus proga susitikti su lietuviomis?

Nereikia nė kalbėti, jog "Tiesos" redaktorius labai, labai norėtų plačiau susitikti ir susipažinti su Amerikos lietuviomis. Deja, laikas labai

apribotas. Antra, atvykus su grupe ir turint mintyje suplanavimą atklyti keletą didmiesių ir stengtis kuo plačiausiai susipažinti su abelnuoju Amerikos žmonių gyvenimu, labai sunku kam nors išsiskirti iš grupės ir surasti dar laiko susitikimui bei pasimatymui atskirai su tautinėmis grupėmis. Tačiau svečias pasižadėjo padaryti viską, kas tik galima, kad prieš apleidžiant mūsų šalį, jis galėtų nors vieną popietį arba vakarą praleisti tik su lietuviomis.

Jei tai pavyktų, tai būtų labai gerai. Mes lauksime. Tuo tarpu tolimasis svečias per jūsų reporterį siunčia visiems "Laisvės" skaitytojams ir visiems lietuviams savo nuoširdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Tarybiniai svečiai pagerbti

Antradienį tarybinius žurnalistus gražiai pasitiko ir vaišino žurnalo "Sunday Review" redaktoriai ir leidėjai. Trečiadienį gi jiems pietus suruošė "New York Times" redaktoriai. Atrodo, kad juos taip pat šiltai priims ir vaišins didžiųjų laikraščių leidėjai ir redaktoriai visuose miestuose, kur tik jie lankysis.

Reikia atsiminti, kad panašiai iškilmingai tarybiniai žurnalistai priima ir vaišina amerikiečius žurnalistus, patekusius į Tarybų Sąjungą. Šitoks žurnalistų apsikeltimas vizitais didina pažintis tarpe Amerikos ir Tarybų Sąjungos žmonių. Ir tai naudinga abiem kraštams.

Dar apie mūsų svečią

Henrikas Zimanas yra dzūkų kaimo Lazdijų. Kalbėkite, kaip norite, bet dzūkai niekadoms neužsileis kitiems Lietuvos kraštams. Ir svarbu, kad jie turi kuo didžiuotis. Argi mūsų dzūkeliai nebuvo vieni iš drąsiausių kovotojų prieš vokiškuosius plėšikus Antrojo pasaulinio karo metu? Paimkime patį mūsų svečią. Jis po slapyvardžiu "Jurgis" vadovavo partizanų grupei, kuri okupantams sukirtu ne vieną skaudžiausią smūgį. Visoje Lazdijų apylinkėje svetimieji plėšikai ir lietuviškieji jų sandarbininkai neturėjo ramybės.

Su dideliu, giliu susijaudinimu Zimanas prisiminė, kad vokiškieji okupantai sušaudė jo motiną.

Zimano žmona Frida yra dėstytoja partinėje mokykloje. Jiedu turi sūnų Aleksandrą ir dukterį Olgą.

Palyginti su mumis, svečias tebėra dar jaunas vyras, tik 49 metų amžiaus.

Vilniaus "Tiesa" yra įtakingiausias ir plačiausiai skaitomas laikraštis Lietuvoje. Džiugu, kad jos vyriausiasis redaktorius svečiuojasi mūsų šalyje. Mės linkime jam geriausias sėkmės.

Rep.
("Laisvė")

Nesijuokit

Jungtinių Valstijų kolumnistas Horst sako, kad viceprezidentui Niksonui labai daug pasitarnavo jo atsilankymas Tarybų Sąjungoje. Jo prestižas taip pakilęs, kad dabar galis kandidatuoti į prezidentus.

Kaip atrodo, Maskva virto koku tai "stebuklingu Liurdu". Kas tik ten atsilanko, to prestižas smarkiai pakyla.

Ar nebūtų gerai tenai atsilankyti ir mūsų veikiniams. Gal ir jie šiek tiek

pasveiktų ir savo prestižą pakeltų.

Gediminui Galvai jau vaidenasi gyvulių revoliucija, vadovaujant kiaulių veislei. Kodėl tokios mintys jį kamuoja?

Well, jis nori kaip nors nužeminti valstybių vyrus, kurie kažkodėl nedaro taip, kaip Galvai norėtųsi.

Mūsų išvada tokia: Kaip ten bus su ta gyvulių revoliucija, visai nesvarbu, bet pačiam Galvai ir jo draugams, tai reiktų apsižiūrėti, nes jų bandymas pūstis gali greitai priminti žmonėms tą varlę, kuri pūtėsi prieš jautį.

Al. Gimantas rašo, kad tuo metu, kai prie Michigano ežero ant smėlio gulėję vaduotojai išgirdę žinią, kad Chruščiovas kviečiamas į Jungtines Valstijas, tai nekurię šokę į vandenį.

Laimė, kad jie tuo metu buvo arti vandens. Kitaip, būtų sprogo iš pykčio.

Dr. Šaipokas

"Laimingai Gyvenate"

Kiekviena kelionė po tėvų žemę diena, kiekviena valanda Tarybų Lietuvoje viešintiems svečiams iš JAV suteikia vis naujų įspūdžių.

Įdomi buvo kelionė iš Druskininkų Nemunu žemyn. Kartu su Amerikos lietuviams kateriu plaukė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Justas Paleckis.

Pasiekus Liškiavą, kateris sustoja prie kranto.

— Kaip čia gražu! — balsu sušunka Jonas Jokubka ir, prisiminęs JAV, priduria: — Jeigu Amerika turėtų tokius gamtovaizdžius, ne vienas iš to biznį padarytų...

Svečiai nuo piliakalnio ža visi saulėje mirguliuojančiu Nemuno vingiu, lygiomis gretomis nusitęsusiomis aukštinų rugių gubomis, tolimoje kyšančiu naujos plytinės pastatu.

Plaukiant atgal, kažkas užtraukia dainą. Netrukus jos melodija, lyg įgavus sparnus, nuplasnoja tolyn Nemuno pakrantėmis. Beveik nepastebimai prabėga laikas. Štai ir vėl Druskininkai. Amerikos lietuviai šiltai padėkoja laivo kapitonui Viktorui Veniui už malonią kelionę.

Druskininkų I vidurinės mokyklos saviveiklininkai suruošė svečiams koncertą. Kiekvieną jų atliktą šokį, dainą, buvusio šios mokyklos auklėtinio, dabar Vilniaus universiteto studento Romo Sadausko perskaitytą savo kūrybos eilėraščių lyderio plojimai. Svečiai neilgai buvo tik klausytojais ir žiūrovais. Jaunimo entuziazmas

ir juos užkrėtė. Ir jie neatšaukė nesušokę lietuviškos polkos su ragučiais...

Į susirinusius kreipiasi Justas Paleckis. Jis pasakoja apie lietuvių tautos pasiekimus vystant liaudies ūkį ir kultūrą.

— Daug santvarkų nuėjo į istorijos šiukšlyną, bet Tarybų valdžia Lietuvoje, kaip matote, klesti ir gyvuoja, — sako Paleckis. — Mes laimėjome didžiulį išbandymą, sutriuškinome hitlerizmą. Mes tikimės, kad išlaikysime ir ekonominį bandymą — pavyssime ir pralenksime JAV. Mūsų priešai apie mus kalba visokias nesamones. Jūs savo akimis pamatėte, ko verti tie plepalai.

— Mes pergyvename nepaprastą jausmą, — kalba Rojus Mizara, — ne tik todėl, kad esame Tarybų Lietuvoje, kad galime pasikalbėti su kiekvienu žmogum, bet ir todėl, kad su mumis praleido dieną Tarybų Lietuvos prezidentas Justas Paleckis.

Kitas svečias iš JAV — Algirdas Margeris sako:

— Tarybų Lietuvos priešai užsienyje kliepi, esą, Lietuvos nebėra, ji nutautinta, jaunimas nemoka lietuviškai. Bet aš nemačiau, kad Lietuvos jaunimas būtų buvęs kada nors taip lietuviškas, kaip dabar, taryboms valdant. Aš taip pat nemačiau apiplyusių, išsekusių veidais žmonių. Atminkite: gyvenate laimingoje šalyje!

Vakar svečiai išvyko iš Druskininkų. Pakeliui į Kapsuką jie sustojo Dzūkijos sostinėje Alytuje. Rojus Mi-

Ivairyenybės

Titikako Ežero Paslaptis

Bolivijos ir Peru pasienyje, 3,812 m aukščiau jūros lygio, yra didžiausias Pietų Amerikos ežeras — Titikako. Už 20 km nuo jo yra didelio miesto — andų sostinės griuvėsiai. Vietiniai indėnai vadina juos Tiguanaoko (Mirusiųjų) miestu.

Europiečiai beveik visiškai sunaikino šį andų kultūros paminklą. Teliko tik masyvūs buvusių pastatų pamatai ir apie 160 t svorio milžiniški luitai, kurių nebuvimo galima pergabenti. Iš jų ir tegalima susidaryti vaizdą apie buvusį miestą.

Miesto centre stovėję šventykla. Visas jos fasadas buvo išpuoštas bareljerais. Jie išliko iki šių dienų. Kitas žymus statinys buvo vadina mieji Saulės vartai. Ant jų išliko kažkokie ženklai ir vaizdai. Buvo manoma, kad jie susiję su Saulės kultu. Tačiau tikriausiai tai buvęs kalendorius. Iš kitų statinių išsiskiria valdovų rūmų kompleksas. Atskirą statinių grupę sudaro mauzoliejai. Miesto gatvių plotis siekia iki 30 m.

Betyrinėjant miesto griuvėsius, pastebėtas keistas dalykas — uosto įrengimų pėdsakai. Ir dabar aiškiai matomos molų, priplaukų žymės. Miesto griuvėsiai padengti storo ežero nuosėdų sluoksniu, todėl manoma, kad vanduo buvo užliejęs miestą, o vėliau nuslugo.

Titikako ežeras, matyt, tik likutis seniau buvusio didžiulio ežero. Sunku įsivaizduoti ankstesnį jo dydį. Kai buvo bandyta nustatyti ankstesnes jo ribas pagal terasių likučius, susidurta dar su viena mįsle. Ežero krantų riba Ramiojo vandenyno kryptimi nutrūksta. Jeigu pakeltume ežero vandens lygį, tai vanduo imtų tekėti iš didelio aukščio į (Pabaiga ant 12 pusl.)

zara čia susitiko su savo broliu Vincu, jo žmona Antose, susipažino su brolio dukterimis.

Daug žmonių laukė atvykstant brangių svečių ir Kapsuko gatvėse. Amerikos lietuviai iš čia nuvažiavo į "Tarybiniu keliu" kolūki. Šios žemės ūkio artelės pirmininkas Juozas Baltrūnaitis, papasakojo apie ūkį, svečiai apžiūrėjo naujus kultūros namus, lankėsi fermose, kalbėjo su kolūkiečiais.

Amerikos turistai vakar buvo taip pat Kapsuko gyvulininkystės technikume. Suvalkijos senelių namuose. Pavakary Černiachovskio vardo kolūkyje kolūkiečiai svečiams surengė pietus.

F. Laurinaitis

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Rugpjūčio 19 dieną pas J. P. Skripkus susirinko nemažas būrelis montrealiečių atsisveikinti draugus K. A. Blynus, kurie su visa šeima sūnum Justinu 17 metų ir dukrele Elenute 6 metų, išvažiuoja į Tarybų Lietuvą apsigyventi. Drg. Blynai visą laiką būdami Montreale priklausė progresyvese organizacijose, visuomet buvo stambūs rėmėjai progresyvaus judėjimo, kaip tokiems buvo įteikta dovana atminčiai nuo Montrealo Literatūros Draugijos kuopos ir Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos. J. Vilkelis ir J. Lesevičius, įteikdami dovanas nuo draugijų, pasakė atitinkamas kalbas draugijų varde. Visi dalyviai palinkėjo geriausios laimės ir sveikatos sugrįžus į gimtą kraštą, o Liaudies Balso vartininkai, apart linkėjimų apgalvestavo, kad netenka vieno stambaus LB rėmėjo, kurių šiandien ir taip nedaug randasi Montreale.

Drg. Blynai, atsisveikindami su dalyviais, užsirašė Liaudies Balsą dviem metams Lietuvon ir paaukojo \$31.00.

Numirė F. Adomonis 68 metų amžiaus. Priklausė Literatūros Draugijai ir buvo Liaudies Balso skaitytojas. Prieš mirtį buvo jam siū-

lomas kunigas, bet velionis gražiai atsisakė kaip nereikalingo. Mat, džiovos liga sirgdamas, neprarado sąmonės iki mirties. Kanadon atvykęs po pirmo pasaulinio karo, paliko du sūnus ir dvi dukteris. Iš Lietuvos paėjo iš Rokiškio apskr., Panemunėlio valsč., Laukupėnų k.

Antras lietuvis, J. Brazauskas, nakties metu buvo rastas sumuštas prie jo gyvenamo namo, nuvežtas ligoninėn mirė. Jis buvo 58 metų amžiaus, atvykęs Kanadon po pirmo pasaulinio karo. Paėjo iš Lietuvos, Šunskų k., Šunskų valsč., Marijampolės apskrities.

Sugrįžo montrealiečiai P. K. Trečiokai ir M. Karalevičienė iš Sudburio, Ont., kur pasisvečiavo nekuri laiką pas sudburiečius.

Baigė aukštąją mokyklą su aukštais pažymėjimais ir mano tęsti mokslą toliau: A. Z. Jazulaičių sūnus Tony ir J. M. Kinų sūnus Robertas.

J. O. Motuzai susilaukė dukrelės. Motina ir naujagimė jaučiasi O.K.

Montreale 6 savaitių laiku susirgo polio liga 351 vaikas, iš kurių 23 mirė.

Pradėjus siausti polio epidemijai, miesto klinikos į-

Mirė P. Adomonis

MONTREAL. — Per eilę metų ligos prispaustas, rugpjūčio 16 d., sulaukęs 68 metų amžiaus, St. Agathe sanatorijoje mirė daugeliui montrealiečių pažįstamas, Pranas Adomonis. Velionis kilęs iš Rokiškio apskr., Panemunėlio valsčiaus, Laukupėnų k. Šioj šalyj išgyveno apie 35 metus. Nuliūdime paliko du sūnus Jonas ir Viktoras, dukterys Konstancija ir Emilija, žentas Žukauskas, marti Elena, du anūkai ir dvi anūkės; daug draugų ir pažįstamų.

Velionis buvo linksmo būdo. Su visais gražiai sugyveno. Skaitė ir rėmė pažangiąją spaudą ir prigulėjo prie Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos. Rugpjūčio 19 d., patarnaujant graboriui Mr. White & Son, būrelio lietuvių buvo palydėtas ir palaidotas gražiose Mount Royal kapinėse, šale savo žmonos, kuri mirė prieš daugelį metų. Nuo kapinių visi dalyviai buvo pakviesti pas J. ir E. Adomonius į namus užkandžiams.

Likusiai šeimai širdingiausia užuojauta nuliūdimo valandoje. O Tau, Pranai, užbaigus gyvenimo kelionę, ilstėtis ramiai šios šalies žemelėj.

J. Čeponis

skiepijo 145,000 vaikų Salk čiepais.

Midway Industry Ltd. darbininkų streikas, trukęs keturias savaites, pasibaigė. Sutartis pasirašyta 3 metams. Algos pakeliamos 7½ cento į valandą. Kasmet bus keliamos po 5 centus į valandą.

Dar keletas mažesnių industrijų randasi streiko lauke. Vieni streikuoja už algas, kiti unių pripažinimą.

Kvebeko CCCL konvencijoje buvo nutarta organizuoti 230,000 raštinių tarnautojų. Tik 2 procentai raštinių tarnautojų priklauso unijai.

Montrealo vandens taksai 1960-61 metams bus didesni 3 procentais. Tas duos miestui \$1,000,000.

Kvebeko Farmų Statistinių Biuras sako, kad šiemet javų derlius bus geras. Tabakas gražus, kur irigacija yra.

Žemuogių ir mėlynių derlius patenkinantis. Daržovių kiek globesnis dėl trūkumo lietaus.

Montrealo elevatoriuose telpa 16,500,000 bušelių grūdų. Jie užpildyti. Daug laivų su kviečiais laukia, kol atsiras vietos.

Elevatoriai esą perpildyti todėl, kad neužtektinai kvie-

Mirus F. Adomoniui

Mūsų kuopos nariui, reiškiam gilią užuojautą liūdesyje paliktiems sūnams Jonui ir Vikiui, dukrelėms Konstancijai (Lekas), Emilijai (Žukauskienei).

Lietuvių Literatūros Draugijos
Montrealo Kuopa

Mirus F. Adomoniui

Reiškiam gilią užuojautą liūdesyje paliktiems sūnam Jonui ir Vikiui, dukrelėm Konstancijai (Lekas), Emilijai (Žukauskienei) ir visiems giminėms.

J. A. Lesevičiai
J. A. Brakniai
A. Tamkevičius
P.
A. K. Liokaičiai
A. E. Morkevičiai
A. A. Šiliniai
Verdunietis
B. A. Alenska
K. O. Kielai
F. P. Nakai
S. E. Virbalai
J. S. Vekteriai
Anelė
J. V. Verbylai
B. Kvietinskas

Čeponis ir šeima
S. A. Sabatavičiai
M. Tamkevičienė
L. Skripka
M. M. Gudai
J. E. Urbanavičiai
A. M. Jonušai
B. L. Papureliai
J. Pelakauskas
S. A. Tamošiūnai
J. O. Mikaliūnai
K. E. Zieniai
J. S. Čičinskai
R. M. Karalevičiai
B. Šalčiūnas

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Praskytkite mūsų naujo kamoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Mirė Nakrašas

NEW YORK. — Pasimirė Mykolas Nakrašas, Newark, N. J., gyventojas. Mirė rugpjūčio 14 dieną, palaidotas 17 dieną, Holy Cross kapinėse.

Mykolas gimė 1902 metais, visai netoli Panevėžio miesto. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo. Gyvendamas Kanadoje priklausė prie darbininkų organizacijų, kaip Lietuvių Literatūros Draugijos, Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, buvo Liaudies Balso skaitytojas ir rėmėjas. Atvykęs į JAV, taipgi buvo pažangus, su darbininkais.

Paliko nuliūdime dukterį Ireną ir sūnų Povilą, žmoną Veroniką, žentą Janulį ir šiaip daug giminių ir pažįstamų.

Buvęs laidotuvėse

BAUDZIA PATAIKŪNAS

ALGIERS. — Prancūzų komanda skelbia, kad alžiriečiai partizanai nužudė 20 vietinių gyventojų, kurie buvę "100% ištikimi prancūzams".

LONDONAS. Valdžios kasyklose į pensiją bus paleisti visi 65 metų angliakastai.

čių parūodama Europoje nes tenai šiemet esąs geras derlius.

O. Quisenbery, 28 metų amžiaus 8 vaikų motina atidavė žmonėms savo 6 vaikus. Policijos užklausta atsakė, kad vyras palikęs ją 5 savaitės atgal, ji negalinti sumokėti už butą, už maistą. Jei rastųsi kas imtų ir likusius vaikus, ji atiduotų ir tuos. Vyriausias vaikas 10 metų amžiaus.

Nakties laike padaužos įsilaužė į žydų sinagogą 4529 De Bullon St., išgėrė "šventą" vyną ir pridarė kitų nuostolių už \$2,000.

Gaspe, Que., laike miško gaisro išdegė pirmos rūšies miško vertės \$100,000,000 ir daugelio fermerių trobėsių sudegė, vertės \$325,000. Šis gaisras prilygsta 1916 metų miškų gaisrams. Tuomet išdegė 1,000 ketvirtainių mylių miško ir prarado gyvybes 223 asmenys.

B. K.

DETROIT. — W. Reuther, J. Carey ir dar du AFL-CIO viceprezidentai kviečia prem. Chruščiovą į "asmenišką patsitarimą" kai jis lankysis San Franciske.

Apie Šiltus Šaltinius

Ch. Radzevičius

Kas yra tie šiltieji šaltiniai (Hot Springs) Arkanso valstijoje? Užvadinimas teisingas. Čia tikra gamtos keistenybė. Yra 4 dideli akmeniniai kalnai, apkloti gal nestoriausiu žemės klotu. Vietomis matyti pliki akmenys. Kur keliai praveisti, kalne ir pakalnėse yra miškai. Daugiausia ažuolai ir pušys ir įvairūs krūmokšniai. Kas įdomiausia, tai kad iš vieno kalno teka šiltas vanduo 147 laipsnių šilumos, ir 47 vietose 20 akierių plote.

Tas vanduo nenuėina be jokios naudos. Jis eina į kanalą, prie kurio pristatyta pirčių. Iš kanalo į pirtis suvesti vamzdžiai, kuriais vandenį pumpuoja į pirtis. Pirtyse įrengtos vonios ir purkštinės. Iš jų 9 gana didelės, sustatytos eilėje prie šilto kanalo. Yra ir daugiau tų pirtčių.

Kitos 9 randasi viešbučiuose. Jos privatiškos. Kitos visos ant valdiškos žemės, vyriausybės kontroliuojamos.

Tas vanduo yra pripažintas turinčiu gydomąją vertę. Esą sveika jame maudytis ir gerti jį. Ypač tiems, kurie serga reumatu, artričiu, paralyžium ir vidurių ligomis, visokiomis kroniškomis ligomis.

Čia privažiuoja žmonių su visokiomis ligomis gydytis. Vanduo karštas prie lūpų, bet nurijęs nejauti karščio. Galima to vandens išgerti daug, net po 3-4 stiklus, ir nejauti viduriuose sunkumo. Galima išgerti į dieną po galioną. Tai čia žmonių kiekvieną dieną privažiuoja gydytis iš visur ir su visokiomis ligomis.

Vonios nėra veltui. Už jas reikia mokėti — už vieną

\$1.95. O jei imi daugiau, tai išeina pigiau. Už \$21.65 galima gauti 17 vonių. Daugelis ligonių pasveiksta besimaudydami tose voniose. Žinoma, ne visi. Kitiems būna ligos labai užsisenėjusios, o kiti neturi išteklių, o yra dar tokių, kuriems neužtenka kantrybės pabūti ilgiau. Jei gu būtų gydomi veltui, tai daug daugiau pasveiktų. Žmonės turėtų reikalauti, kad ligoniai būtų gydomi veltui.

O dabar apie miestą. Miestelis turi apie 35,000 gyventojų. Gatvės vingiuojasi apie kalnus ir pakalnėmis. Didžiama namų mediniai. Apie miesto centrą yra daug viešbučių ir nuomininkų namų. Yra ir įvairių krautuvijų, kur parduoda iš varžytinių visokius brangius daiktus, pagražinimus — sidabrinus, auksinius ir deimantinius.

Kai kas nusiperka tokių daiktų, bet už kelių dienų tie daiktai pavirsta paprastu metalu. Čia yra ir daugiau visokių monelinkų, daktarų ir daktarėlių, ir maisto ir vaistų pardavinėtojų. Jeigu nuo jų pirksi tą maistą, tai niekad nesirgsi. O vaistų pardavinėtojai siūlo vaistus su užtikrinimu, kad pirkusieji tuos vaistus tikrai pasveiks. Tokių monelinkų reikia saugotis.

Dar apie vandenį. Čia yra dar ir kitokio vandens, taip pat su visokiais mineralais. Jis taipgi teka iš kalnų, tik tai šaltas. Ir vandenį reikia pirkti, nes vyriausybė yra išnuomavus šaltinius biznieriams, kurie iš to vandens ir daro biznį. Tik tai šilto vandens nereikia pirkti. Keliose vietose įtaisai, kad žmonės galėtų atsigerti ir namo parsinešti to vandens. Tai čia bos.

žmonių visuomet yra ir su visokiais indais.

Čia klimatas labai geras. Gamtos vaizdai gražūs, traukia čia gyventi. Tik tai dauguma pastatų atrodo, kad jau laikas juos perdažyti. Atrodytų gražiau, ypač turistų mieste tas labai tiktų. Šmonės čia gyvena daugiausia senesnio amžiaus, kurie jau nebedirba fabrikuose ar pensijonieriai ar taip iš ko gyvena. Čia fabriku nėra.

Yra ir lietuvių apie 14 šeimynų ar daugiau, taip pat senesnio amžiaus žmonės, pensijonieriai. Kai kurie turi nuomininkų namus. Kai kas atvažiuoja, tai gali gauti kambarį pas lietuvius.

SANTIAGO. — Ministrų konferencijoje Haiti atstovas skundėsi, kad jo šalin "įsiveržė apie 30 vyrų" iš Kusbos.

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

**HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE**

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.
išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite avalynę, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiasį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANCIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svare.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

Vincas, K. Smigelskis, E. Udukiš

Managai iš Anapus

(Tąsa)

Jau pirmosiomis karo dienomis, kai tik vokiečiai užgrobė Kazlų Rūdą, Simonas Lukša pasikinkė geriausią savo eržilą ir išdūmė į Veiverius. Padėjęs viršaičio raštinėje paltį lašinių, Simonas pasidžiaugė, kad dabar Lietuvoj vėl bus tvarka, pasikiau užsiminė:

— O ta pieva, kurią bolševikai buvo atėmę, dabar mano?

— Tavo, tavo, — linktelėjo galva viršaitis Matas Andriušis.

Patenkintas Simonas nubėgo pas policijos viršininką Raulą Černickį.

— O ką, kaimyne, bolševikus tvarkysite? — pasiteiravo. Ir gavęs teigiamą atsakymą, išvardijo kelis kaimynus, kuriuos reikėtų priegriebti.

— Žinau, žinau, — nuramino Lukšą Černickis. — Su visais susidorosim!

Namie Simoną sutiko apsiašarojusi žmona.

— Juozelis sugrįžo. . . Turmon buvo pasodinę.

Senis puolė į kambarį. Juozas merkė akis, šypsojosi.

— Dabar bus tvarka, tėvai. . . Už viską atsiskaitysime. . . Ir už tavo žemę, ir už mano kalėjimą. . .

Sugrįžęs į Kauną, Juozas Lukšą pirmiausia nuėjo į gestapą. Hitlerininkams buvo labai reikalingi tokie žmonės. Lukša tapo gestapo agentu.

— Svarbiausia, bendraukit daugiau su studentais, klausykitės jų kalbų, įsidėmėkit tuos, kurie niurna prieš mūsų tvarką, — mokė jį gestapininkas. — Apie viską informuosite mus.

Ir Lukša informavo. Tai jo pastangų dėka dalis universiteto dėstytojų ir studentų, kuriuos Juozas įtarė prijauciant Tarybų valdžiai, atsidūrė gestapo naguose. O kai buvo rengiamos jaunimo gaudynės, Lukša padėjo ne vieną savo mokslo draugą išvežti darbams į Vokietiją.

Jis kopė aukštyn naujos savo karjeros laiptais, nesivaržė su priemonėmis, kad tik pasiektų tikslą. Ir staiga vėl nusirito žemyn.

Kai hitlerininkai spruko iš Lietuvos, Juozas atskubėjo pas tėvą pasitarti.

Sutarė, kad Vincas su Antanu pasilikis namie žemės dirbti, o Juozas bandys toliau mokytis. Gi Jurgiui su Stasiu, kurie dar pirmąją karo dieną Kaune šaudė tarybinius žmones, liko tik vienas kelias — į miškus.

Juozas grįžo į Kauną. Jį visą laiką slėgė mintis, kad

jo darbeliai gali iškilti į paviršių. Tačiau Lukšai pavyko įsitaisyti universiteto raštinėje, rasti kompromituojančius jį dokumentus ir juos sunaikinti. Dabar jis vėl mokėsi universitete. Ir vis dėlto gyvenimas Kaune nebuvo ramus: kiekvieną akimirką Lukša galėjo gatvėje susidurti su žmonėmis, kuriuos padėdavo fašistams išvežti į Vokietiją.

Prabėgo ruduo, žiema. Per tą laiką Juozas spėjo išsivanginti iš Kauno į Vilnių. Čia jį mažiau kas žinojo, tad iš naujo įstojo į universitetą.

Baigiantis pavasariui, Simonas atsiuntė sūnui laišką, kuriame kvietė skubiai parvažiuoti į namus.

Lukša grįžo į namus kaip vagis. Iki nakties tūnojo krūmuose ir tik sutemus užuolankomis pasiekė tėvo sodybą. Simoną prikėlė iš miego atsargus beldimas į langą.

— Blogai, sūneli, — suneirėms pasitiko jis Juozą. — Iš Kauno kažkoks žmogus buvo atvažiavęs, tavęs teiravosi.

Tėvo nerimas persimetė ir sūnui.

— Matyt, suuodė ką nors, gyvatės, — iškošė jis pro dantis. — O jei taip, tai ir Vilniuje suras. Ką gi daryti, tėve? Patark.

Simonas pasikasė žilą viršugalvį.

— Beliko tau vienas tikras kelias — eiti paskui Jurgį ir Stasį. Perlauksi miške negandą, o paskiau ir vėl gyvensi, kaip gyvenęs. . .

. . . Kazlų Rūdos rajono Būdos apylinkės kolūkiečiai dar ir šiandien su šurpu prisimena tragediją, sukrėtusią visą apylinkę.

Apie vidurnaktį miegančius šeimininkus prikėlė kojų spyriai į duris.

Lukša pirmasis išoko į šiltai prikūrentą trobą, apšvietė ją elektriniu žibintuvėliu. Viduaslyje stovėjo išblyškęs, persigandęs vienas marškiniškas valstietis. Virpančiais pirštais jis stengėsi užsisiegti marškinių apykaklę, bet niekaip negalėjo sugraibyti kilpelės. Lovoje, prispaudusi prie krūtinės abiejų dukrelių galvas, susigūžė šeimininkė. Lukša davė ženklą sėbrams sustoti prie durų ir langų, o pats įrėmė žmogui į krūtinę pistoletą.

— Jurgis Baltrušaitis?

— Aš, — linktelėjo galva šeimininkas.

— Naujakurys? Svetimą žemę užgrobei? — net apsiptuotojo Lukša. — Aš tavetuoju žemele aprūpinsi! Visam amžiui. Klaupk, šunsnuiki!

— Už ką? Už ką gi? — suvapėjo Baltrušaitis. — Juk valdžia davė. . .

Lukša trenkė jam pistoletu rankena į smilkinį.

Mažesnioji Baltrušaičių dukra išplėtusi akytes ilgai žiūrėjo į Lukšą, paskui, išsprūdusi iš motinos rankų, basomis kojytėmis prišlepsėjo prie bandito, ištiesė į jį rankutes ir gailiu, virpančiu balseliu paprašė:

— Dėdyte, nenušuk tėvelio! Jis geras. . .

— Cit, ubagų išpera! — gurgztelėjo dantimis Lukša ir iš visų jėgų spyrė mergytei į pilvą. Mergytė nulėkė į kampan. Prie jos, aimanuodama ir laužydama rankas, metėsi Baltrušaitienė.

Baltrušaitis dar labiau išblyško ir, nę žodžio netakęs, su kumščiais puolė Lukšą, partrenkė jį ant žemės. Banditai sučiupo jį, užlaužė rankas. Lukša pašoko nuo grindų drebėdamas ir, priškęs prie Baltrušaičio, iššovė iš pistoleto jam į veidą.

Kiti banditai automato serijomis sukapojo jo žmoną ir dukteris.

Tai buvo pirmas Juozo Lukšos "žygdarbis".

Atėjo 1946 metų ruduo. Ištisas dienas žliaukė įkyrus lietutis. Permirkę, alkani ir sustyrę, Lukša ir du jo sėbrai atsibastė į Varnabūdės mišką.

Suvirtę po tankiom eglėm, banditai paleido iš rankų į rankas litrinę bonką naminės, išsitraukė iš maišų lašinių, duonos.

Staiga Lukša sukluso.

— Kažkas ateina. . .

Banditai sulaukė vapą. Iš apvirtusios bonkos ant samanų kliuksėjo dvokiantis skystis, bet nė vienas jų nekreipė dėmesio.

— Ar tik ne savi. . . — sušvogždė Lukšai į ausį sėbras. — Žiūr, ir bobą atsivaro.

Miško taku žąsele traukė trys ginkluoti žmonės. Priekyje iš tikrųjų ėjo kažkas tartum su sijonu.

— Nė velnio, tai ne boba, o kunigas Lelešius su savo vyrais, — staiga nudžiugo antrasis Lukšos sėbras. — Aš jį keletą kartų buvau sutikęs. . . Pasilinkmsim šiandien. . . "Grafas" blavus niekad nevaikšto. Tais atvejais, kai jam nesiseka gauti išgerti, jis miega. . .

Tokiu tad būdu Varnabūdės miške susikirto dviejų kruvinų žudikų — buožvaidio Lukšos ir sutanuoto budelio Justino Lelešiaus kečiai.

— Aa, tai tu, dievo avele, — išgirdęs Lukšos pavardę, Lelešius draugiškai patapnojo jį per petį. — Girdėjau, girdėjau, kaip tu darbuojesi mūsų labui. . .

Jis buvo jau įkaušęs, bet dar tvirtai laikėsi ant kojų. Juoda, nuspurusiais kraštais sutana, kyšojusi iš po šovi-

nine sujuosto puspalcio, buvo sutaukyta purvais. . .

— Mergų neturit? — mirktelėjo jis, traukdamas iš kišenės bonką. — Galėčiau šliubą vienai nakčiai duot. . . O ir man būtų nepro šalį su kokia bobele pasišildyt. . .

— O dabar — prie stalo, — paragino jis ir, pasikėlęs sutanos skvernus, sudribo ant samanų.

Kunigas greit nusigėrė ir pradėjo triukšmauti. . .

Su Lelešium dažnai susitikdavo buvęs banditas Beneditas Budrys, kilęs iš buvusios Marijampolės apskrities, Marijampolės valsčiaus, Liepynės kaimo. Vėliau, supratęs savo klaidą, Budrys metė gaują ir pasidavė Tarybų valdžiai. Štai ką jis rašė apie kunigą Lelešį:

"Visa tai, ką aš mačiau nacionalistų bandoje, aš negaliu pavadinti tik banditizmu. . . Tai yra kažkas daugiau, negu banditizmas. . . Susitikdamas ir bendraudamas su to banditizmo kūrėjais, pamačiau, kad tai yra dvasios elgetos ir sadistai tikrąja to žodžio prasme. . . Norėdamas kiek galima pavaizduoti banditinių sadistų darbą, paminėsiu keletą iš jų, kaip individus.

Iš kunigijos tarpo aktyviausias banditizmo sadizmo skelbėjas buvo kunigas Lelešius iš Navasady kaimo Igliskėlių valsčiaus Marijampolės apskrities. Jis pats su ginklu stėjo į bandsadistų gretas. Aš jį keletą kartų sutikau, ir beveik visuomet mano sutiktas jis buvo girtas. Jeigu minėtam Lelešiumi nepatikdavo kuris nors žmogus, tai jis liepdavo jį savo bendraminėms nuplakti ar nužudyti. . . 1947 m. pavasarį aš su kitais bandsadistais ir Lelešium atėjau į Marijampolės apskr. Šunskų valsčiaus Džendžėlaukos kaimą pas pil. Z.; Lelešius, bepuotaudamas pamatęs, kad visi jo bendrai jau girti, išprievertavo Z. žmoną. . . 1946 metų rudenį, kai aš su minėtu Lelešium ir kitais bandsadistais buvau apsistojęs Varnabūdės miške, tai Lelešius pasigėręs pradėjo spardyti savo planšetę su komunią, kalbėdamas: "Mano amžiui tai dar užteks durinių, kuriais galėsiu pasinaudoti, prisidengęs kažkokio dievo vardu. . ."

Gal kas nors pažįsta banditinį sadistą Kučinską Praną, kilimo nuo Skardupių bažnytkaimio Marijampolės valsčiaus ir apskrities. Tai buvo vienas iš aktyviausių bandsadistų. Jis pats buvo įvykęs apie 30 žmogžudysčių ir 50 išprievertavimų. Vaikščiudamas po kaimus, jis kiekvienam gyventojui pasakodavo smulkmenas apie žudynes ir girdavosi savo meistriškumu jas atliekant. Vokiečių okupacijos

laiku jis tarnavo gestape ir iš ten išsinešė šioje srityje daug praktikos.

Bandsadistas Ašmona Petras, kilimo iš Puskelių km. Šunskų valsčiaus Marijampolės apskrities, buvo įvykęs apie 20 žmogžudysčių ir 60 išprievertavimų. Jis labai mėgdavo ginčytis su kitais banditais apie žudynes ir įrodinėdavo, kad žmogų pakarti yra daug maloniau, negu nušauti. Be to, jis turėdavo paprotį prieš išprievertaudamas mergaitę ar moterį pirmiau jai apšaudyti apilink galvą.

Aš manau, kad beveik visi Marijampolės apskr. piliečiai pažino ilgalaikę kompartijos darbuotoją Izabelę Laukaitę. . . 1948 metais vasario mėn. ji turėjo žūti nuo banditinio sadisto Kosto Kižio rankos. Pats Kižys buvo įvykęs apie 20 žmogžudysčių ir 30 išprievertavimų. . . Minėtas Kižys beveik kiekvieną žmogžudystę atlikdavo su kankinimais ir gėrdamasis savo aukos kanciomis".

Štai su kuo Juozas Lukša susitiko Varnabūdės miške.

Lelešius, būdamas girtas, apkabinęs Lukšą, vapėdavo apie savo ateities planus.

— Kuo aš būsiu, kai mūsų bus viršus? Ministrų pirmininku? Ne, brolyčiai, man to mažoka. Už visa tai, ką aš padariau Lietuvai, man priklausau prezidento postas. Ir daugiau nieko. Ne veltui gi aš pasirinkau "Grafo" slapyvardę.

1947 metų rugsėjo mėnesį naktį iš 15 į 16 dieną į Marijampolės apskrities Igliskėlių valsčiaus Raišupio apylinkės Padzenkavos kaimą atklydo Lelešius ir Lukšos vadovaujami banditai.

Pas valstietę Meškelevičienę namie buvo visi — ji pati, neseniai grįžęs iš Tarybinės Armijos sūnus Kostas ir dukterė Birutė. Motina pasistatė prie stalo ratelį ir, verpdama linų kuodelį, meliliai dirsdėjo į vaikus, kurie skaitė motinai eilėrašius.

Kloja žemę lapų šilkas. . .

Į kapus kelelis pilkas — Ten palaidota motulė,

Ten tėvelis tyliai guli.

Atvertusi naują lapą, pradėjo skaityti dukterė, bet nebaigė. Priemenėje subildėjo sunkūs žingsniai, durys su trenksmu atsidarė, ir į trobą įvirtė trys ginkluoti vyrai.

— Nė iš yietos! — sušvogždė Lelešius ir, sutanos skvernais šluodamas grindis, priėjo prie stalo. — Visi savi? Svetimų nėra?

Meškelevičienė apmirė, nuleido rankas, o koja mechaniškai vėd dar tebėmynė ratelį. Pastebėjęs tai, Lelešius nusikvatojo:

— Nedrebėk, sene! Jūsų dar neliesim. . . Štai, apsil-

sim kiek, puslėriuką ištuštinsim ir eisim savo keliu.

Lukša tuo tarpu paėmė nuo stalo knygą, žvilgtelėjo į viršelį. Jo šnervės išsiplėtė, akyse blykstelėjo godiugnelė. Tylėdamas jis ištiesė kunigui Salomėjos Nėries raštų tomelį.

— Ak šitaip! — sugriežė dantimis Lelešius. — Tokias knygas skaitote? Nurašyt į išlaidas! — įsakė jis savo sebrams.

Lukša brakstelėjo automato spyna.

— Klaukit ir melskitės! — rinktelėjo žudikas ir, sučiupęs už plaukų, ištraukė iš užstalės Meškelevičiūtę. — Gyviau, gyviau! Ir suglauskit galvas, kad šovinių daug nereikėtų.

Banditai buožių smūgiais privertė žmones atsiklaupyti. Suparpė Lukšos automatas.

Tą pat naktį Lelešius ir Lukšos gauja nužudė penkiasdešimt aštuonerių metų valstietį Antaną Zukauską, jo žmoną bei sūnų ir naujakurio, gavusio iš buožės Klimavičiaus žemės, žmoną.

... Į slaptą pasitarimą susirinko Lelešius-„Grafas“, Vitkauskas - „Saidokas“, „Karijotas“, „Spyglys“, „Beržas“, Lukša ir dar vienas kitas iš banditų. Drėgname „Grafo“ urve žibėjo, kaip vilko akis, žibalinė lempa. Dyokė seniai neplautais autais, pelėšiais, namine tabaka.

— Kalbėsiu atvirai, — pradėjo be įžangų Vitkauskas. — Kasdien mums darosi vis riesčiau. Mums neduoda ramybės. Šovinių ir ginklų neturime. Zadržėtosios pagalbos iš Vakarų nesulaukiam. Štai kodėl mes nusprendėm pasiūsti vieną saviškį į užsienį pagalbos...

Banditai pritardami sužė.

— Belieka nuspresti, ką pasiūsti, — įsiterpė Lelešius. — Manau, kiekvienas mūsų su didžiausiu malonumu šiuo metu nuvyktų į Vakarų... Bet kelionė nelengva, susijusi su daugybe pavojų. Aš siūlau pavesti šį uždavinį... — Lelešius valandėlę stabtelėjo, atidžiai nužvelgė visą gaują ir sulaukė žvilgsnį ties savo bičiuliu. — Siūlau pavesti jį Juozui Lukšai.

Niekas neprieštaravo.

Į SVEDIJĄ

Gdanskas jau degė įvairiaspalvius žiburius, kai dar jaunas, gan padoriai apsiirėjęs svetimšalis įėjo į vieną uostamiesčio restoraną, kuriame dažniausiai leisdavo laisvą laiką užsienio jūrininkai. Stabtelėjęs prie durų, žmogus permetė žvilgsniu erdvią restorano salę, pasikiau nuėjo prie kampinio staliuko.

— Alaus ir kė nors stipresnio, — metė jis pribėgusiam oficiantui daryta vokiečių kalba.

Už gretimo staliuko triukšmavo jau gerokai įkaušę švedų jūrininkai, Svetimšalis išsiklausė, bet, maža ką tesupratęs apie ką ginčijasi, isismaginę vyrukai, susiraukė. Oficiantas atnešė jam alų, konjaką, užkandą. Žmogus prisipylė stikluoką, atsisistojo ir, žengęs prie kaimynų stalo, daryta vokiečių kalba pratarė:

— Leiskite išgerti į šaunųjų Švedijos jūreivių sveikatą.

Jūrininkai sužė, kažką suvapėjo. Iš jų erzėjimo svetimšalis išskyrė tik vieną frazę:

— Kani verestean. (Nesuprantu.)

Ir tik vienas augalotas švedas, kurį, kaip svetimšalis pastebėjo, kompanijos draugai laikė vyresniuoju, patapnojo jį per petį.

— Jie nesupranta, — pasakė jis.

Po kelių minučių svetimšalis jau sėdėjo jūreivių draugijoje ir kalbėjosi su vyresniuoju su šturmano skiriamaisiais ženklais.

— Padėkit man, — praslinkus gerokam pusvalandžiui paprašė svetimšalis. — Man reikia pasiekti Švediją. Šturmanas gudriai mirkstelėjo.

— Suprantu... Na, o šito turit? — Ir jis reikšmingai patrynė nykštį į rodomąjį pirštą.

Svetimšalis papurtė galvą. — Nieko nebus... — surimtėjo švedas. — Tu darai biznį, aš irgi noriu daryti...

— Bet aš... Jūs suprantate, — apsidairęs į šalis, svetimšalis pažemino balsą. — Aš bėgu į Švediją ieškoti politinio prieglobsčio. Bet jeigu jums būtina reikalinga atlyginti, aš galiu pasiūlyti štai ką... — Ir jis ištraukė iš kišenės du rankinius laikrodžius. — Tai visas mano turtas.

Švedas abejingai apžiūrėjo laikrodžius. Paskiau jis dėbtelėjo į savo draugus, ir, įsitikinęs, kad jie nemato sandėrio, linktelėjo galva.

— Gerai. Ateik vienuoliktą valandą į prieplauką. Aš pagalvosiu, kaip tave perkelti į laivą ir paslėpti. Dokumentus turi?

— Ne, — atsakė svetimšalis.

... Į Švedijos uostą Kalmarą laivas atplaukė naktį. Jo šturmanas, slapstęs savo kajutėje „zuikį“, padėjo svetimšaliui nepastebėtam išlipinti iš laivo ir, gavęs laikrodžius, pradingo.

Dideli, pilki mūro namai žvelgė į naktį ryškiai apšviestais langais. Reide plūduravo keli laivai, ir jų žiburiai atsispindėjo vandenyje.

Akyliai dairydamosis į šalis, svetimšalis nužingsniavo į miestą. Jis neskubėjo, stabčiojo prie kiekvienos iškabos, atidžiai skaitė nesu-

prantamus žodžius, o pasikiau vėl žengė toliau. Senas ūsotas policininkas, budėjęs ant gatvės kampo, kurį laiką susidomėjęs stebėjo nuolat stabčiojantį ir lyg kažko ieškantį žmogų. Jis nuėjo svetimšaliui iš paskos ir sekė jį gan ilgai. Policininko įtarmas vis labiau augo, ir jis nusprendė patikrinti nepažįstamojo dokumentus. Išdidžiai, kaip dera tvarkos darbotu, išsiočius pasuko prie eilinę iškabą studijuojančio svetimšalio ir uždėjo ant jo peties sunkią ranką.

Susikalbėti su svetimšaliu nepavyko. Jis vapėjo kažką negirdėta kalba, pirštu baknojo sau į krūtinę ir kažką į jūros pusę, bandė pasiaiškinti ženklais. Uolus tvarkos saugotojas nutarė, jog geriausia bus palydėti jį į policiją.

Čia pagaliau pavyko išsiaiškinti, kad svetimšalis šiek tiek kalba vokieškai.

— Aš esu politinis emigrantas iš Tarybų Sąjungos, — pareiškė jis budinčiajam policijos karininkui. — Ieškau prieglobsčio ir prašau kuo greičiausiai surišti mane su jūsų saugumo organais.

O po dviejų dienų jis buvo Stokholme ir sėdėjo aukšto Švedijos pareigūno kabinete.

— Aš — lietuvis, Juozas Lukša... — pasisakė jis ir, papasakojęs su koku tikslu pabėgo iš Lietuvos, pasiteiravo. — Kokio atlyginimo galiu tikėtis už svarbią informaciją?

Ištaręs šį iš anksto apsvaistytą ir pasvertą klausimą, kuriuo tikėjosi apstulbinti žvalgybininką, Juozas Lukša laukė. Bet pareigūnas civiliais drabužiais visai abejingai gūžtelėjo pečiais ir atsakė:

— Mes neturime tarifų. Atlyginimas priklausys nuo to, kokios svarbios bus jūsų žinios... Ar jūs galite man papasakoti apie tarybinę kariuomenę mūsų pasienyje, o taip pat apie kitus karinius objektus?

Atleides Lukšą, aukštasis pareigūnas paspaudė elektrinio skambučio mygtuką ir įsakė tarpduryje pasirodžiusiam karininkui:

— Kapitona!

Vergiškai linkčiodamas viršinininkui, į kabinetą įslinko nežymus žmogutis.

— Jūsų įsakymu atvykau.

— Štai ką, ponas kapitane... Pavedu jums vieną uždavinį. Į Stokholmą atvyko pabėgęs per sieną lietuvis Juozas Lukša. Mes išmelžėm iš jo viską, ką galėjome. Dabar tai — balastas. Jūs turite įtikinti jį išvažiuoti iš Švedijos. Tevažiuoja, kur nori. Bijau, kad jis bus prikrėtas įvairių šunybių savo krašte, todėl nesinori su juo terliotis. Dar, ko gero, Sovietai pareikalauts išduoti jį,

kaip nusikaltėlių... Suprantama? Žinoma, veikite taip, kad jis neįtarytų, lyg kalbėtume mūsų pavestas. Tiesiog, pasiūlykite jam padėti... Reikiamus dokumentus tam tipui mes parūpinsime. Aišku?

— Klausau, ponas viršininke!

— Su Lukša aš pats padėsiu jums susipažinti, — pridūrė pareigūnas. — O dabar eikite.

... Praslinkus dviem dienom, tas pats civilis atskaitė Lukšai pluoštą banknotų.

— Čia pas mus dirba vienas, mokantis jūsų kalbą, — pasakė jis. — Jeigu norite, galiu jus supažindinti.

Nudžiugęs Lukša linktelėjo galva.

Karininkas pakėlė telefono ragelį ir kažką pasakė švediška. Netrukus į kabinetą įėjo kapitonas ir, ištiesęs

Lukšai ranką, pratarė:

— Labas, ponas Lukša.

Kapitonui rūpėjo daug ką sužinoti apie Lietuvą. Bet be poros - keletos žodžių, lietuviškai jis nemokėjo, todėl kalbėjo daryta vokiečių-švedų kalba. Lukša papasakojo, kaip mokėjo ir kiek žinojo.

— Ar daug tau užmokėjo?

— Pasiteiravo kapitonas.

Lukša pasakė sumą.

— Ta-aip, čia tave apmėvė, — palingavo galva kapitonas. Bet nesikrimsk. Tu dar gali atsigriebti...

— Kaip? — pašoko nušvitęs Lukša.

— Aš tau galiu padėti. Važiok į Vakarų Vokietiją, į Pfulingoną. Aš girdėjau, kad ten tupi Sidzikauskas, Krupavičius ir dar kai kas... Jie surišti su prancūzų žvalgyba. Supranti?

(Bus daugiau)

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas [vairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, rugsėjo 1 dieną, 7.30 val. vakaro, savoje svetainėje, 160 Claremont St. Maloniai kviečiame visus narius ir neres dalyvauti. Patikrinkite narines knygytes, ar mokesčiai sumokėti.

Taipgi primenam, kad bus išduotas iš kuopų atstovų suvažiavimo raportas.

Kuopos Valdyba

Torontiečių Kronika

Lankėsi JAV

K. Stankūnas su žmona lankėsi pas Stankūniūnės brolių Kasparą Baksą, gyvenantį New Jersey. Ji nebuvo mačiusi savo brolio per 51 metus, tokiu būdu buvo labai laimingas ir pilnas džiaugsmo susitikimas.

Reporteris

**Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiasi
LIAUDIES BALSĖ**

Winnipegio Žinios

Apsivedė Lėpeškaitė

Rugpiūčio 15 dieną draugai Lėpeškai iškėlė dideles vestuves dėl savo jauniausios dukrelės Lily, kuri apsisėdė su anglų tautos vaikinu Dennis Ross. Buvo artai 300 žmonių.

Jaunoji ir pamergės buvo labai puikiai pasipuošusios.

Jaunavedžiai išvažiavo medaus mėnesiui į Jungtines Valstijas.

Linkiu jiems gero pasisekimo pradėdant naują gyvenimą.

Ten Buvęs

Toronto Svečiai

Tikėsit, ar ne, bet Torontą aplanko nuo 750,000 iki 1,000,000 svečių per metus. Jie atvažiuoja ir išvažiuoja traukiniais, autobusais, orlaiviais ir automobiliais.

Kasdieną į Torontą atvyksta ir išvyksta 300 traukinių, 180 orlaivių, daugybė busų ir dar daugiau automobilių.

Bendrai, svečiai palieka Torontą apie \$90,000,000. Gi biznierių ir miestą išleidžia nemažai pinigų garsinimui Toronto, kad svečiai lankytų. Vien miestas kasmet skiria \$70,000 patraukimui svečių.

Daugiausia pelno Toron-

tui duoda įvairios konvencijos. Jos trunka po kelias dienas ir delegatai palieka gražias sumas pinigų.

IVAIRENYBĖS

(Atkelta nuo 7 pusl.)

vandenyną. Spėjama, kad dabartinė plynaukštė kažkada buvo vandenyno įlankos dugnas, kuris vėliau pakilo į 4,000 m aukštį.

Šie ir kiti faktai leidžia mokslininkams daryti prielaidas, kad Tiganako yra labai senos, dabar jau išnykusios Naujojo Pasaulio civilizacijos miesto griuvėsiai, jog šis miestas stovėjo prie Ramiojo vandenyno įlankos.

KUBA PEREMĖ CUKRAUS FABRIKĄ

HAVANA. — Kubos vyriausybė perėmė savo kontroliuoti Macagua cukraus fabriką. Jis priklausė kubiečiams.

Macagua cukraus fabrikas Las Villas provincijoje pagamina 15,800,000 svarų cukraus per metus. Savininkus kaltino, kad jų fabrikas ne-

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
niu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — HU. 3-1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

veikė gerai, per mažai cukraus pagamino, lyginant su kitais.

Chruščiovas Lankysis Septyniuose Miestuose

GETTYSBURGH, Pa. — Baltieji namai paskelbė, kuriuose miestuose lankysis Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas.

Be Washingtono, jis dar lankysis New Yorke, Los Angeles, San Francisco, Des

Moines, Ames ir Pittsburgu. Chruščiovo vizitas Jungtinėse Valstijose truks nuo rugsėjo 15 iki rugsėjo 27.

KOPENHAGA. — Tarp-

tautiniai pasižymėjęs neurologistas Dr. Mogens Fog negalės dalyvauti kaip planavo tarptautiniame medicinos kongrese Chicagoje rugpiūčio 29 d., nes JAV valstybės departamentas nedavė jam vizos.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepi (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8232

Toronto 8, Ont.

Dengiamė naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykia

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

BEAVER

SHELL SERVICE STATION

Ir Užkandžių Baras

Hwy 11. R. R. 3,

Orilia N., Ont.

Prašome sustoti dėl geso ir užkandžių

Savininkai S. S. Zostautai

Telefonas: FA. 4-6831

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

347 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sūsių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta